

MKB Bank Zrt.

Kockázati beszámoló

(234/2007. (IX. 4.) kormányrendelet a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről alapján)

2009

2009. 12. 31.

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ.....	4
2. KOCKÁZAT KEZELÉSI CÉLOK ÉS ELVEK	5
2.1. KOCKÁZATKEZELÉSI ELVEK ÉS A KOCKÁZATI STRATÉGIA	5
<i>Kockázatkezelési elvek</i>	<i>5</i>
<i>Kockázati stratégia.....</i>	<i>5</i>
2.2. SZERVEZET ÉS MENEDZSMENT	8
<i>Kockázat menedzsment és monitorozás.....</i>	<i>10</i>
2.3. HITELKOCKÁZAT	12
<i>A hitelezési kockázat meghatározása (partner kockázat).....</i>	<i>12</i>
<i>Eljárásrend / limit / monitoring</i>	<i>13</i>
<i>Kockázatomérés</i>	<i>17</i>
2.4. BEFEKTETÉSI KOCKÁZAT	18
<i>A befektetési kockázat definíciója</i>	<i>18</i>
<i>Eljárás / Limit</i>	<i>18</i>
<i>Kockázatomérés</i>	<i>19</i>
<i>Kockázat-menedzsment és monitorozás</i>	<i>19</i>
2.5. ORSZÁGKOCKÁZAT.....	20
<i>Az országkockázat definíciója.....</i>	<i>20</i>
<i>Limitek meghatározása</i>	<i>20</i>
<i>Monitoring</i>	<i>21</i>
2.6. PIACI KOCKÁZAT	21
<i>A piaci kockázat definíciója</i>	<i>21</i>
<i>Eljárás / limit</i>	<i>21</i>
<i>Kockázat mérés</i>	<i>22</i>
<i>Kockázat kezelés és monitorozás.....</i>	<i>22</i>
2.7. BANKI KÖNYVI KAMATKOCKÁZAT.....	22
<i>A kamatkockázat definíciója.....</i>	<i>22</i>
<i>Eljárás / limit</i>	<i>22</i>
<i>Kockázat mérés</i>	<i>23</i>
<i>Kockázat kezelés és monitorozás.....</i>	<i>23</i>
2.8. MŰKÖDÉSI KOCKÁZAT.....	23
<i>A működési kockázat definíciója</i>	<i>23</i>
<i>Eljárás.....</i>	<i>23</i>
<i>Kockázat mérés</i>	<i>23</i>
<i>Kockázatkezelés és monitorozás.....</i>	<i>23</i>
<i>Üzletmenet-folytonosság Tervezés</i>	<i>24</i>
<i>HunOR adatkonzorciumi tagság</i>	<i>25</i>
2.9. LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT.....	25
<i>A szerkezeti kockázat definíciója.....</i>	<i>25</i>
<i>Keretek / kockázat limitálás</i>	<i>25</i>
<i>Kockázat mérés</i>	<i>26</i>
<i>Kockázat kezelés és monitorozás.....</i>	<i>26</i>
3. AZ ALKALMAZÁS KÖRE.....	26
3.1. KONSZOLIDÁCIÓS KÖR.....	26
3.2. MKB CSOPORT STRATÉGIAI BEFEKTETÉSEI MSZSZ SZERINT	27
4. KOCKÁZATI TÍPUSOK SZERINTI JELENTÉS.....	28
4.1. HITELKOCKÁZAT	28
4.2. HITELEZÉSIKOCKÁZAT-MÉRSÉKLÉS.....	31
4.3. RÉSZVÉNYBEFEKTETÉSEK A BANKI KÖNYVBEN	31
4.4. PIACI KOCKÁZAT	32
4.5. A BANKI KÖNYVBEN NYILVÁNTARTOTT ESZKÖZÖK KAMATLÁBKOCKÁZATA	32
4.6. OPERÁCIÓS KOCKÁZAT	33

4.7.	LIKVIDITÁSI KOCKÁZAT.....	33
5.	TŐKEMEGFELELÉSI MUTATÓ ÉS SZAVATOLÓ TŐKE.....	35
5.1.	ELJÁRÁS / LIMIT	35
5.2.	TM-RE VONATKOZÓ KOCKÁZATI MUTATÓK KALKULÁCIÓJA	36
	<i>Szavatolótőke elemei.....</i>	<i>37</i>
	<i>Tőkekövetelmény meghatározása.....</i>	<i>38</i>
	<i>Tőkekövetelmény monitoringja és beszámolási rend a tőkelimitekről</i>	<i>41</i>

1. Bevezető

Általános információk

Az MKB Bank Zrt. ("MKB" vagy "Bank") Magyarországon bejegyzett kereskedelmi bank, amely az érvényben lévő magyar jogszabályok szerint működik, tevékenységét a hitelintézeti törvény határozza meg. Az új nevet 2007. június 26-án jegyezte be a cégbíróság. Az MKB címe: 1056 Budapest, Váci u. 38. A Bank belföldi és külföldi pénzügyi tevékenységét banki és nem banki leányvállalatokon keresztül bonyolítja le.

Az MKB Bank Zrt. a Németországban bejegyzett BayernLB Csoport tagja, amelynek székhelye: D-80333 München, Brienner Str. 18., Németország.

Jogszabályi és Felügyeleti háttér

Az MKB Bank Zrt. nyilvánosságra hozatali kötelezettségével kapcsolatos elvek meghatározása az EK 2004. december 15-én kiadott 2004/109/EK számú ún. transzparencia irányelve, illetve a Hpt. magyar jogba ezt átültető 137/A §-ának előírásai szerint készült.

Az új Bázeli Tőkeegyezmény 3. pillérének megfelelő közzétételi követelmények át lettek ültetve a nemzeti jogba és ennek megfelelően dolgozta ki a Bank a kockázati beszámolóját.

A dokumentumban alkalmazott / hivatkozott jogszabályok és banki szabályozások:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2004. december 15-i 2004/109/EK irányelve a szabályozott piacra bevezetett értékpapírok kibocsátóival kapcsolatos információkra vonatkozó átláthatósági követelmények harmonizációjáról
- 1996. évi CXII. tv. a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról (Hpt.)
- 250/2000. (XII. 24.) kormányrendelet a hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól (hitelintézeti kormányrendelet)
- 234/2007. (IX. 4.) kormányrendelet a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről

Jelen dokumentum célja, rendeltetése

A Bank kibocsátóként több értéktőzsdén is jelen lehet, így befektetői és ügyfelei érdekeit szem előtt tartva alapvető érdeke, hogy működésével, stratégiájával, eredményével kapcsolatos információkat a nyilvánosság rendszeres időközönként gyorsan, ingyenesen és megkülönböztetés mentesen megismerhesse.

A Bank egyedi alapon, a tagállami hitelintézeti anyavállalat a Hpt. 90. § (2) bekezdése szerint, összevont alapon is nyilvánosságra hozza a külön jogszabályban meghatározott információkat.

A Bank elkötelezett a tekintetben, hogy a nyilvánosságot oly módon tájékoztassa, hogy átláthatóságát, ismertségét biztosítsa. Ennek keretében a nyilvánosság számára mindazon információkat eljuttatja, melyek a Bank megítélését közvetlenül vagy közvetve érinthetik és elősegíthetik az ügyfelek, befektetők döntéshozatalát. Mindezen elkötelezettséget a transzparencia irányelv szellemében, rendszeresen, időben, pontosan kommunikálva kívánja megvalósítani.

A Bank közzétételi alapelve az, hogy a nyilvánosságra hozatal során figyelembe veszi és teljesíti a vonatkozó jogszabályokban (hitelintézeti törvény és 234/2007. (IX. 4.) Kormányrendelet) előírtakat.

2. Kockázat kezelési célok és elvek

A 2. fejezet részletesen bemutatja a kockázatkezelési elveket és célokat, a kockázatkezeléssel foglalkozó szervezeti egységeket és részletesen kifejti az alapvető kockázatok kezelését, mérését és monitorozását. Az MKB Csoport által kialakított és alkalmazott kockázatkezelési irányelvek teljes mértékben harmonizálnak az anyabank BayernLB által kialakított irányelvekkel.

2.1. Kockázatkezelési elvek és a kockázati stratégia

Kockázatkezelési elvek

A Bazel 2 felkészülés alapkövetelményeinek, illetve a BayernLB irányelveinek, valamint alkalmazott módszertanának követésével bevezetésre került az ICAAP eljárásának koncepciója (igazodva a jogszabályi és felügyeleti elvárásokhoz).

A Bank belső tökeszükséglet számítási eljárását az anyabank módszertanának és a Bank sajátosságainak (portfolió, lokális gazdasági helyzet) megfelelően alakította ki.

A BayernLB kockázatvállalási folyamatokat érintő csoportszintű irányelveinek implementálási tevékenység körében kiemelt érdemmel a fedezetértékelésre, a szegmens- és portfóliószintű stratégiák kialakítására vonatkozó szabályok, valamint a Bank kockázati döntéshozatali-, valamint egyéb kockázatkezelési szabályozásainak – az alapelvekkel összhangban történő – kialakítása, finomhangolása.

A BayernLB az új BaFin elvárásokhoz igazítva új csoportszintű irányelveket (guideline-okat) dolgozott ki, amelyek MKB részéről történő harmonizációja megkezdődött.

Kockázati stratégia

A Felügyelő Bizottság által, 2009. december 6.-i hatállyal jóváhagyott MKB Group Kockázati Stratégia és az MKB Bank Zrt. Kockázati Stratégia strukturális és tartalmi kialakítása a

Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete ajánlásaival, a BayernLB elvárásaival és az új Csoportszintű Kockázati Stratégiai Követelményeivel összhangban készültek el, tartalmazzák a fő célszámokat és irányelveket.

A stratégiák lényeges új elemei a következők:

- konkrét, kvantitatív célok kerülnek megfogalmazásra – különös tekintettel a kockázati étvágyra és a célként kitűzésre kerülő kulcs kockázati mutatókra, mérőszámokra, célportfolióra – az üzleti stratégiával összhangban
- a kockázati limitek kockázati típusonkénti allokálása,
- egyes kockázati típusok részletes bemutatása: hitelezési kockázat, országkockázat, részesedési kockázat, piaci kockázat, likviditási kockázat, működési kockázat
- a koncentrációs kockázat kezelés,
- a szervezeti felépítés és a folyamatok bemutatásra kerülnek

Célkitűzés, küldetés:

A megfogalmazott kockázati stratégiai cél: a kockázatok átláthatóak, kontrollálhatóak és felvállalhatóak legyenek. A Kockázati Stratégia a management steering eszközévé vált, végrehajtása, visszamérése folyamatos. A Kockázati Stratégia beágyazódott a döntési folyamatokba, az igazgatósági valamint hitelbizottsági előterjesztések esetén figyelembe kell venni Stratégiában foglaltakat ügyfélszinten is, és minden esetben vizsgálni kell az azzal való összhangot. Olyan intézkedések meghozatala, illetve olyan üzleti tevékenység végzése, amely ellentétes a Kockázati Stratégiával az Igazgatóság jóváhagyását igénylik és a Bank Risk Reportjában explicit megjelenítendőek.

A Kockázati Stratégia az Üzleti Stratégia bázisául szolgál, kialakításához meghatározza a kezelhető és felvállalható kockázati kereteket. A Kockázati Stratégiába foglalt kockázati stratégiai dimenziók és a különböző szektorstratégiák lefedik az ICAAP során a Bank által materiálisnak ítélt és számszerűsíthető kockázatok körét.

A Kockázati Stratégia hitelkockázati részének visszamérése negyedévente a Risk Report keretében, míg a piaci és likviditási kockázatok visszamérése a havi ALCO jelentésben történik.

A kockázati stratégiák évente felülvizsgálatra kerülnek.

MKB Group Kockázati Stratégia

Az MKB Group Kockázati Stratégia a BayernLB Csoportszintű Kockázati Stratégia tartalmának megfelelően és elemei szerint épül fel, meghatározva az egyedi kockázati stratégiák peremfeltételeit. A Bank Group szinten is a Kockázati Stratégia érvényesítésére törekszik. A Kockázati Stratégián keresztül befolyásolja a csoporttagok döntési mechanizmusát és meghatározza a stratégiai döntésekhez az irányokat, továbbá kockázati étvágy meghatározása által tevékenységüket is befolyásolja. Az MKB célja a portfólió minőségének és a rendelkezésre álló tőkének a megóvása.

MKB Group Kockázati Stratégia általános irányelvei:

- A Csoport teljes üzleti tevékenységének a végcélja az, hogy kockázati céltartalékok képzése mellett elegendő és fenntartható nyereséget termeljen.
- Hosszú távú fenntartható eszköznövekedés jól kezelt kockázatokkal.
- Az értékesítési és a kockázatkezelő területek közösen felelősek a kockázati céltartalékok képzése után fennmaradó nyereségért.
- Limitek nélkül kockázatvállalás nem lehetséges.
- A Csoport tagjai csak olyan kockázatokat vállalnak, amelyeket fel tudnak mérni és kezelni tudnak, és amelyek nem haladják meg a kockázatviselési képességeiket.

A MKB Csoport Kockázati Stratégiájával összhangban készültek el az MKB Bank Zrt., az MKB Unionbank AD, az MKB Romexterra SA, valamint az MKB Euroleasing Zrt. egyedi kockázati stratégiái.

MKB Bank Zrt. Kockázati Stratégia

Az MKB egyedi Kockázati Stratégia tartalmát a kockázati területek az üzleti területekkel közösen dolgozták ki.

A Kockázati Stratégia fő irányelvei:

- A Kockázati Stratégia célja a kiegyensúlyozott kockázati/bevételi arány és a Bank folyamatos kockázatviselő képességének a fenntartása a kockázatokat fedező biztosítékok megóvásával és megerősítésével.
- A másodlagos cél olyan kockázatkezelési struktúra kialakítása, amely megfelel a Bank üzleti modelljének, és definiálja a kockázati profilt, valamint a koncentrációs kockázat kezelésére vonatkozó szabályokat.
- A Kockázati Stratégia olyan módon szabályozza a kockázati kitettséget és a vállalható kockázatokat, hogy azok összhangban legyenek a Bank kockázatviselő képességével.
- A Kockázati Stratégia megfogalmazza a kockázatkezelés célját a Bank fő üzleti tevékenységére vonatkozóan, beleértve a középtávú kockázati tervezést is, és biztosítja az éves megtérülés és a kockázattervezés kereteit.

Az üzleti és pénzügyi terv készítése a Kockázati Stratégiával összhangban, az abban foglaltak szem előtt tartásával, annak érvényesítése érdekében történt meg. Az MKB Kockázati Stratégiában rögzített cél értékek meghatározzák az azok fedezéséhez szükséges gazdasági tőkeértékeket. Az éves tervezési folyamatban a gazdasági tőke tervezése során a Kockázati Stratégiából fakadó determinációk figyelembe vételre kerültek.

A Kockázati Stratégiában a risk bearing capacity (RBC) által meghatározásra került a kockázati étvágy, valamint a kockázati profil (célportfolió). A RBC meghatározza portfolió szerint a kockázati tőkeszükségletet és alapvető információt szolgáltat a döntéshozók számára.

A Kockázati Stratégia és az ICAAP szoros összefüggése miatt a Bank a kockázati stratégia megalkotásakor arra törekedett, hogy a kockázati stratégiába foglalt kockázati stratégia dimenziók, a szegmens stratégia és a különböző szektorstratégiák lefedjék az ICAAP során a Bank által materiálisnak ítélt és számszerűsíthető kockázatok körét.

A Kockázati Stratégia külön-külön fejezetekben részletesen foglalkozik a hitel-, részesedési-, működési-, piaci illetve országgkockázatokkal. Az egyes fejezetek tartalmazzák az adott kockázat definícióját, a kockázatok ellenőrzésének és korlátozásának stratégiáját, a szükséges intézkedéseket valamint a legfontosabb kockázatkorlátozó mutatószámokat.

Az MKB Bank esetében egyértelműen a hitelkockázat jelenti a legnagyobb kockázatot, ezért meghatározásra és kidolgozásra kerültek az egyes szektorstratégiák a jelentős, 5% feletti, valamint a kiemelten veszélyeztetettnek tekintett ágazatokra vonatkozóan. Általános elvárásként, az összes ágazat tekintetében, konkrét, kvantitatív célok és intézkedések kerültek megfogalmazásra a Bank portfólió minőségének javítása érdekében.

2.2. *Szervezet és menedzsment*

A Bank valamennyi tevékenységével együtt jár meghatározott mértékű kockázatnak, vagy kockázatok kombinációjának felmérése, értékelése, elfogadása és kezelése. A Bank kockázatkezelési tevékenysége úgy került kialakításra, hogy minden releváns kockázat megfelelő kezelése biztosított legyen. Ezt mind a stratégiai, mind az operatív szinten egyaránt érvényesülő, a hagyományosan prudens kockázatkezelési kultúra iránti elkötelezettség biztosítja.

A Bank kockázatok azonosítását, mérését, figyelemmel kísérését biztosító, Üzleti Területektől elkülönült szervezete a Kockázati Terület, amely a funkciók szétválasztásának alapelve mentén került kialakításra. A Bank ügyfeleinek, expozícióinak kockázatkezelése elkülönült, megfelelően strukturált szervezetrendszer keretei között valósul meg. A Kockázati Terület szervezetén belül különálló egységet képeznek a Bank problémásügy-kezelési területei, valamint a kockázatalellenőrzési szervezeti egységek is.

1. **Retail és Wholesale Kockázatkezelés**

A Retail és Wholesale Kockázati Területek fő feladata a retail, illetve a wholesale ügyletek, illetve ügyfélkör prudens és hatékony kockázatkezelése, elsődlegesen a hitelezési kockázatok tekintetében. Ezen belül kiemelt fontosságú feladatok az alábbiak:

- a kockázati szempontok képviselője a kockázattávallalási döntéshozatalban;
- az egységes kockázatkezelési elvek, folyamatok, elemzési és kockázatkezelési módszertanok, illetve eszközrendszer alkalmazásának biztosítása;
- ügyfélszegmensek, ágazatok kockázati szempontú felmérésének kialakítása, hitelkockázati stratégiák készítése, az üzleti stratégiák kialakításának támogatása, a stratégiák betartásának ellenőrzése;
- a kockázatkezeléssel kapcsolatos ellenőrzési feladatok ellátásában való részvétel, különös tekintettel az ügyfél-, ügylet- és biztosíték-monitoring tevékenységére;
- a banki hitelportfólió kockázati szempontú vizsgálata, elemzése, ide értve a problémássá váló ügyletekkel kapcsolatos kockázatok felmérésével kapcsolatos feladatok ellátását,
- a portfóliókockázatok felmérése, részvétel a kockázatkezelési modellek kialakításában, továbbfejlesztésében, visszamérésében;

- javaslatétel az egyedi províziós mértékek megállapítására, valamint részvétel a csoportos értékelés alá tartozó portfóliók províziós mértékeinek meghatározásában.

Wholesale üzletágban az egyes tranzakciókra/adósokra vagy adóscsoportokra vonatkozóan a kockázati döntéshozatal minden esetben a Kockázati Terület döntéshozóinak részvételével történik, a „négy szem elve” következetes és szigorú betartásával.

A retail üzletágban az Üzleti és Kockázati területek együttesen felelősek a standardizált termékek kialakításáért, míg a Kockázati terület felelős a scoring rendszer kialakításáért és fenntartásáért, ami a kockázati szavazatot jeleníti meg az egyedi kockázati döntésekben. Erre figyelemmel a sztenderd retail kockázatvállalások jóváhagyása scoring alapon, az Üzleti Terület kizárólagos döntésével történik. A retail üzletágban is szükséges a Kockázati Terület szavazata azon egyedi kockázati döntések esetében, amelyek nem sztenderdek, és ezért Kockázati Terület relevánsnak minősülnek.

2. Problémásügy-kezelés

A Bank hitelezési filozófiájának meghatározó eleme a potenciális és tényleges kockázattövekedések korai felismerése, a veszélyeztetett hitelek mielőbbi azonosítása, annak érdekében, hogy a megfelelő kockázatkezelési, kockázatcsökkentő intézkedések időben megtörténhessenek. A Bank valamennyi, kockázati kitettséggel rendelkező ügyfele kockázati jellemzői alapján a megfelelő ügyfélkezelési típusba kerül besorolásra.

Problémás kezelésbe tartoznak azok az adósok, amelyek/akik esetében a banki expozíció normál ügyfélkapcsolati keretek között valószínűsíthetően csak jelentős veszteséggel, vagy egyáltalán nem térül meg, kényszerintézkedések, reorganizáció, biztosíték érvényesítés szükségessége merül fel.

Az ügyfelek, illetve az ügyletek jellemzői alapján standardizált módon vagy egyedileg megvalósított problémásügy-kezelés kizárólagosan a Kockázati Terület problémásügy-kezelésre specializálódott szervezeti egységei hatáskörében történik. A problémás kezeléshez kapcsolódóan speciális döntési jogosultságok is kialakításra kerültek.

3. Kockázatellenőrzés

A kockázatellenőrzési szakterületek az expozíciók kezelésében, az azokhoz kapcsolódó döntéshozatalban közvetlenül részt vevő Kockázati és Üzleti Területektől elkülönült szervezeti keretek között működnek. Fő feladatuk:

- a Bank hitelezési tevékenysége során felmerülő kockázatok azonosításával, kezelésük megfelelőségének folyamatos kontrolljával, visszamérésével, elemzésével a veszteségek optimalizálásának és kockázatkezelési folyamatok hatékonyságának biztosítása, valamint
- a Bank prudens, kockázattudatos működéséhez való hozzájárulás a kockázatok azonosításához, számszerűsítéséhez, méréséhez szükséges előfeltételek meghatározásával, módszertanok kialakításával, karbantartásával, továbbá az operációs, piaci és likviditási kockázatok kezelésével.

Ennek keretében kiemelt hangsúlyt kapnak az alábbi tevékenységek:

- a hitelezési portfólió, a termékek, folyamatok kockázati szempontú értékelése, a portfólióminőség alakulásának monitorozása ügyfélszegmensek, területi megoszlás, ágazatok és üzletágak szerint;
- a monitoring–early warning rendszerek, folyamatok, tevékenységek kialakítása, megfelelőségük nyomon követése, karban tartása;
- A kockázatvállalási folyamatokhoz kapcsolódó szabályozások kialakítása, karban tartása;
- az Üzleti és a Kockázati terület együttes döntési hatáskörébe tartozó ügyletek körében szerződéskötés előtti és folyósítás-ellenőrzés végzése;
- a hitelezési, operációs, piaci, likviditási, ország-, és részesedési kockázatok azonosítását, mérését, limitálását biztosító módszertanok, eszközrendszerek kialakítása és karbantartása, ezen kockázatok modellezése, mérése és értékelése;
- a Treasury kockázatvállalási tevékenységével kapcsolatos ellenőrzési funkciók ellátását biztosító automatizált jelentéskészítő és mérőrendszer kialakítása és működtetése;
- a Bank IRB felkészülési feladatainak azonosítása, koordinációja, minőségbiztosítása.

Kockázat menedzsment és monitorozás

A legfontosabb kockázatkezelési alapelvek közé az Igazgatóság szintjén érvényesülő végső kontroll (egy, külön nevesített és meghatározott kockázati döntésekhez a Felügyelő Bizottság egyetértése is szükséges), a kockázatvállaló területektől elkülönült független ellenőrzés, valamint a kockázatok megfelelő mérése, diverzifikálása, figyelése és jelentése tartozik. A kockázatok megfelelő diverzifikálását a vonatkozó politikák és limitek biztosítják, míg a folyamatok kialakítása a tranzakció-, ügyfél- és portfóliósinten történő hatékony kockázatomérés feltételeit teremti meg.

A kockázati menedzsment a kockázati módszereken, eljárásokon túl, a kockázati riportokban és a Bizottságok munkájában jelenik meg.

A Csoport negyedéves kockázati jelentéseinek (Risk Report) célja a bankcsoport kockázatvállalásának felmérése. A jelentések tájékoztatják az Igazgatóságot és a Felügyelő Bizottságot a legfontosabb folyamatokról, kockázatokról, a kockázati mutatók alakulásáról, és ezekkel kapcsolatos intézkedésekről, egyedi és Bankcsoport szinten egyaránt.

Ennek keretében a Bank egyedi és csoport szintű kockázatait is kvantifikálja, értékeli a tulajdonos részére, a Basel II 2. pillér szerinti jelentéstételi követelmények figyelembevételével. A korai figyelmeztető jelek (early warning signs) és a jelzőlámpás megjelenítés alkalmazása lehetővé teszi, hogy a banküzem során felmerülő kockázatokra, várható veszteségekre és az IFRS szavatoló tőkére vonatkozó információk alapján proaktív cselekvési tervek kerüljenek kidolgozásra. A riport a kitétséget ügyfélminősítés, ügyletminősítés, földrajzi elhelyezkedés, nagyság, lejáratig hátralévő futamidő és ágazat szerinti bontásban mutatja be.

A kockázat menedzsment szervezeti oldalról tekintett legfelső szintjén a Felügyelő Bizottság és az Igazgatóság áll.

Felügyelő Bizottság

A Felügyelő Bizottság a legfelsőbb szinten ellenőrzi a Bank és az ellenőrző befolyása alatt álló hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások és befektetési vállalkozások összehangolt, prudens működését.

Legfontosabb kockázatkezelési feladatai:

- Megvizsgálja az Igazgatóság által elkészített rendszeres és eseti kockázati jelentéseket.
- Jóváhagyási jogot gyakorol az Igazgatóság szabályzatban meghatározott egyes kockázati döntései tekintetében.
- A Kockázati Stratégia és az országlimitek jóváhagyása

Felügyelő Bizottság Kockázati Bizottsága

A Kockázati Bizottság elsősorban a portfólió szintű kockázati felügyelettel kapcsolatos feladatokat látja el. Ennek keretében kiértékeli a kockázatkezeléssel kapcsolatos igazgatósági jelentéseket és dönt azok jóváhagyásáról, valamint a belső, külső és hatósági vizsgálatok kockázat-releváns témáiról és megállapításairól.

Előzetesen véleményezi, és a Felügyelő Bizottság jóváhagyásához előkészíti a Kockázati Stratégiát, valamint az országlimitről szóló igazgatósági döntést.

Igazgatóság

Az Igazgatóság a társaság operatív ügyvezető szerve, ellátja az ügyvezetéssel kapcsolatos feladatokat és gondoskodik a társaság üzleti könyveinek szabályszerű vezetéséről. Az Igazgatóság egyes kiemelt jelentőségű döntései a Felügyelő Bizottság jóváhagyását igénylik.

Legfontosabb kockázatkezelési feladatai:

- Szervezeti struktúra meghatározása
- Stratégiai tervezéssel kapcsolatos feladatok (üzletpolitikai és pénzügyi terv, valamint a kockázati stratégia előkészítése)
- Szabályozási feladatok
 - Dönt a társaság szervezeti és működési szabályzatáról, valamint jóváhagyja a társaság üzletszabályzatait.
 - Jóváhagyja a kockázatvállalással kapcsolatos politikákat, szabályzatokat,
 - Elkészíti az Ügydöntő Kockázatvállalási Döntési Hatásköri Szabályzatot, valamint jóváhagyja a Delegált Hitelezési Döntési Hatásköri Szabályzatot
- Egyedi üzleti ügyekkel kapcsolatos döntéshozatal
- Hitelezési döntési hatáskörök delegálása
- Rendszeres és eseti kockázati jelentések kiértékelése
- Kockázati metodológiákkal kapcsolatos döntések meghozatala
- A piaci kockázati limitrendszer jóváhagyása

A kockázatmenedzsment középső szervezeti szintjén a Bank vezetőiből álló bizottságok találhatóak.

Hitelbizottság és Hitelezési Albizottság

A Hitelbizottság és a Hitelezési Albizottságok az MKB állandó, az Igazgatóság alatti legmagasabb delegált döntési hatáskörrel rendelkező testületei.

A bizottságok legfontosabb feladatai:

- Egyedi hitelezési döntések meghozatala.
- Hitelezési döntési hatáskörök delegálása, szükség esetén visszavonása, ill. ezekkel kapcsolatos javaslattétel az Igazgatóság részére, éves szintű áttekintése és rendszeres monitorozása (Hitelbizottság).
- Javaslattétel az Igazgatóság hatáskörében meghozandó hitelkockázati jellegű döntésekre (Hitelbizottság).

ALCO (Eszköz-Forrás Gazdálkodási Bizottság)

Az ALCO felel az eszköz és forrás gazdálkodásért, valamint a Bank és a Bankcsoport likviditási, finanszírozási, tőke megfelelési és piaci kockázatainak biztosításáért. Az ALCO feladata a likviditási kockázat, a kamatkockázat, az árfolyamkockázat és a tőke megfelelés kezelésére vonatkozó elvi politika kimunkálása és előterjesztése az Igazgatóság részére Bank és Bankcsoport szinten, amely a következőkre terjed ki:

- a fenti kockázatokra vonatkozó mérési irányelvek és limitrendszer;
- a hatásköri és döntési mechanizmus;
- a limittúllépések kezelésére vonatkozó irányelvek.

A limitrendszer felállítása során az ALCO javaslatot tesz a saját hatáskörére és limitjeire az egyes kockázatok menedzselését illetően, valamint saját limitrendszerén belül feladatokat, hatásköröket delegál. Megtárgyalja és előterjeszti a speciális eszköz-forrás gazdálkodási és kockázatkezelési termékek szabályozását.

Az ALCO feladata továbbá az éves üzleti terv végrehajtása, megvalósítása során a Bank kockázati kitettségének rendszeres áttekintése, azoknak a kockázati limitrendszeren belül tartása, a kockázati kitettség indokolt esetben azonnali csökkentése.

2.3. Hitelkockázat

A hitelezési kockázat meghatározása (partner kockázat)

A hitelezési kockázat abból származik, hogy az ügyfél egy adott hitel vonatkozásában bármilyen okból nem, vagy nem megfelelő időben tesz eleget fizetési kötelezettségeinek. A kapcsolt vállalkozásoknak nyújtott kölcsönökből vagy kölcsön-típusú forrásokból származó kockázatok ugyancsak a Bank hitelkockázat-kezelési mechanizmusában szerepelnek.

Eljárásrend / limit / monitoring

A hitelkockázat a Bank legfontosabb kockázati típusa.

Hitelkockázati limit kerül megállapításra minden Ügyfélre és Ügyfélcsoportra, amellyel szemben a Bank kockázatot vállalt. A limit „Az MKB Zrt. Delegált Hitelezési Döntési Hatásköri Szabályzata (HDSZ)”, illetve a „Felsőszintű Kockázati Döntési Hatásköri Szabályzat (KDSZ)” alapján kerül jóváhagyásra az illetékes döntéshozó által.

A jóváhagyott limit magában foglalja az Ügyféllel szemben felvállalható kockázatok teljes összegét. A limit nem jelent kockázatvállalási kötelezettséget, a limitre vonatkozóan az Ügyféllel szerződés nem köthető, és tájékoztatás sem adható a Bank részéről. A banki kötelezettségek szerződések keretében keletkeznek.

A limitdöntés mindenkor az Üzleti és Kockázati terület közös szavazatát igényli. Kivételt képeznek a standard retail expozíciók, amelyek esetében a Kockázati Terület által felügyelt scoring minősítési folyamat alapján az Üzleti Terület döntése szükséges.

A jóváhagyott limit érvényessége a döntéshozatalt megelőzően jóváhagyott limit érvényességének lejártától számított legfeljebb egy naptári évig áll fenn.

A kockázati döntések alapján fennálló expozíciók figyelemmel kísérése a monitoring keretében, előre definiált jellemzők (indikátorok) alapján, folyamatosan történik. Wholesale limitek esetében a monitoring alapja az Ügyféllel történő folyamatos kapcsolattartás, mely az Ügyfélnél történő személyes látogatást, a nyilvános és banki belső adatbázisok figyelését, valamint egyéb formájú (telefon, banki tárgyalás, levél stb.) kapcsolatot jelent.

Retail expozíciók esetében a monitoring alapja a Bank által folyamatosan gyűjtött és az ügyfél által szolgáltatott információ.

A monitoring dokumentálása negatív információ (korai figyelmeztető jelek) alapján ad hoc jelleggel, illetve ennek hiányában meghatározott időközönként (wholesale esetben legalább negyedévente) történik.

A monitoring kiértékelése során kerül sor az esetlegesen szükséges banki intézkedések meghatározására.

Standard lakossági expozíciók esetében a monitoring alapvetően és elsődlegesen az ügyfél szerződéses kötelezettségeinek esetleges nemteljesítésére (elsősorban a fizetési késedelemre) vonatkozó információkon alapul.

A hitelezési és kereskedési limitek partnerkockázat kezelési rendszeréhez történő illesztése

Az MKB a Treasury tevékenységéből eredő partnerkockázatoknak kitett pozícióikból eredő potenciális veszteségek korlátozására limiteket rendel az egyes ügyfelekhez, ügyfélcsoportokhoz. A Treasury által kötött ügyletek összessége a limitmérés hatálya alá tartozik. A Treasury partnerkockázatok vállalását szabályzó limitek egy egységes szerkezetű

rendszerben kerülnek meghatározásra, lehetővé téve az egyes ügyfelek/ügyfélcsoportok limitkihasználtság szintjeinek összehasonlítását, illetve ezen mérőszámok alapján az új limitek tervezését.

Az MKB három partnerkockázati fajtát különböztet meg és limitál a Treasury ügyletekhez kapcsolódóan.

Helyettesítési kockázatra felállított limitek azt a potenciális veszteséget hivatottak korlátozni, amikor az ügyfelet default esemény éri az ügyféllel kötött ügylet megkötése és annak lejáratá között. Ekkor a veszteség abból származhat, hogy az eredetihez hasonló ügylet a Bank szempontjából csak rosszabb piaci feltételek mellett köthető meg.

Az MKB saját számlás értékpapír pozícióiból eredő kibocsátói kockázatok korlátozására a hitelkockázattal rendelkező kibocsátók esetében a hitel limit kategóriába tartozó kibocsátói limitet állapít meg. Ugyancsak a hitel limit kategóriába tartozik a bankközi piacon nyújtott hitelekkel szembeni kockázatot korlátozó limit.

A limitek harmadik csoportja az ügyfél/ügyfélcsoport Treasury ügyleteihez kapcsolódó elszámolási kockázat korlátozása céljából kerül felállításra, egy meghatározott elszámolási időszakra várható a partnertől érkező pénzbeáramlások maximális értékét határozza meg.

Minősítő rendszerek

A Bank külső és belső minősítéseket is használ. A Bank a külső minősítések használata mellett az IRB felkészülés részeként megfelelő belső minősítési rendszereket is alkalmaz.

A Bank a jogszabályban meghatározottak szerint a külső minősítő cégek minősítéseinek alkalmazására vonatkozóan élt a Hkr. 22. § (1,2,3) paragrafusban adta lehetőséggel. Az MKB mérlegelve rendelkezésre álló lehetőségeit (figyelembe véve a kapacitásokat, költségeket) egy külső minősítő cég, nevezetesen Moody's minősítő cég minősítéseinek használata mellett döntött a kitétségeinek, illetve partnereinek súlyozásának meghatározásának tekintetében.

A választott külső minősítő cég, azaz a külső rating következetesen, összbanki szinten egységesen alkalmazandó. A Moody's minősítő cég minősítési kategóriáinak megfeleltetése a Felügyelet (PSZÁF) által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján történik. A hitelminősítési besorolás és a Moody's minősítés által eredményezett súly kiosztása ennek megfelelően történik, a megfeleltetés a Felügyelet honlapján elérhető.

A Bank a hitelbírálati rendszereiben már évek óta alkalmazza azon értékelési és elbírálási mechanizmusokat, amelyek alapján egy hitelkérelemről és az abban szereplő ügyfélről megállapítható, hogy hitelezhető-e a Bank szempontrendszerai alapján vagy nem.

Retail ügyfél esetében a Scoring alapján határozza meg az Ügyfél ratinget, míg a Wholesale esetében Rating eszközökkel.

Rating

A Bank különböző rating rendszereket alkalmaz. Ilyenek:

- Az RSU LB Rating a BayernLB és a többi német Landesbank által létrehozott rendszer. Ennek operatív üzemeltetését egy a Landesbankok által közösen létrehozott cég, az RSU felügyeli. Az LB Rating különböző modulokból áll. Ezek a modulok különféle

ügyfélszegmensek minősítésének elvégzésére lettek kialakítva, és ennek megfelelően más-más metodológián alapulnak. Vannak bennük statisztikai alapúak, míg mások elsősorban szimulációt alkalmaznak.

- A Rating Explorer a BayernLB által fejlesztett keretrendszer, mely különféle beágyazott modulokkal készült ratingek Bázeli 2 konform kezelését teszi lehetővé. Ez többek között a négy szem elvének érvényesítését, a ratingek dátum és készítő szerinti visszakereshetőségét foglalja magában. A Rating Explorerben az RSU-hoz képest további ügyfélszegmensek minősítése történik.

A rating készítéshez és rögzítéshez a rating rendszereken kívül egyéb eszközök, folyamatok is kapcsolódnak. Ilyenek:

- A Global Format a BayernLB által kialakított pénzügyi elemző rendszer, mely a pénzügyi adatok nyilvántartását és egységesített módszerrel történő elemzését segíti. A rendszer a pénzügyi adatok közvetlen kezelését végzi, használható egyes rating modulok pénzügyi adatokkal történő feltöltésére is.
- A Központi Rating Adatbázis (CRD) abból a célból került kialakításra, hogy legyen egy központi hely, ahol valamennyi banki terület, mely felhasználja a rating készítés eredményét, naprakész információt találhat.

A Bank Egységes Banki Szegmentációról szóló vezérigazgatói utasítása tartalmazza, hogy rating készítéskor melyik rendszert és azon belül melyik modult kell használni. A rating készítési folyamatot az Általános Wholesale Ügyfél- és Partnerminősítési szabályzat és az egyes rating modulokra vonatkozó használati utasítások tartalmazzák.

Scoring

A hitelbírálat során figyelembe vett szempontrendszert a scoring foglalja magába. A scoring meghatározza az ügyfél minősítési kategóriáját illetve azt, hogy adott termék esetén mennyi az ügyfél által igényelhető maximális hitelösszeg. A minősítési kategória határozza meg azt, hogy egy ügyfél finanszírozható-e, azaz mekkora annak a valószínűsége, hogy a szerződésben vállalat kötelezettségeinek időben eleget tud tenni. A minősítési kategória meghatározásakor a Bank egy olyan szempontrendszert alakít ki termékenként, amely megfelelő óvatossággal megpróbálja előrejelezni a nemfizetés valószínűségét. Az előrejelzés egy bizonyos múltbéli időszak alatt megfigyelt jól illetve rosszul teljesítő ügyfelek hitel visszafizetési szokásait veszi alapul. Ezen szokásokat veti össze a Bank az igényléskori ügyfél-információkkal. Az elemzés eredményeként elkészül egy olyan statisztikai szempontrendszer, amelyet a kérelem elbírálása során a Bank felhasznál az ügyfél meghitelezhetőségének megítélése érdekében.

A minősítések nyomon követése

A Bank negyedéves rendszerességgel kimutatást készít a ratingek állományáról beleértve mind a retail, mind a wholesale szegmenseket, egyrészt azért hogy felmérje kockázatainak alakulását, másrészt pedig hogy javítsa a rating rendszerek adatminőségét. A riport neve Rating Quality Report. Másrészt éves rendszerességgel megtörténik a minősítési rendszerek és folyamatok felülvizsgálata, validációja is.

Provízióképzés

Az értékvesztések és céltartalékok (együttesen: provízió) elszámolására a Számviteli törvény (2000. évi C. törvény) és a hitelintézetek könyvvezetésére vonatkozó kormányrendelet (250/2000. (XII.24.) Kormányrendelet), valamint a vonatkozó belső szabályozások előírásai szerint, egyedi és csoportos bázison, a negyedévente végrehajtott minősítések alapján kerül sor.

A jelentősnek minősülő expozíciók (a materialitási küszöbérték általános szabályként 250 M Ft, míg a problémás ügykezelés alá tartozó adósok esetében 125 M Ft) esetében a provízió képzésére egyedi alapon, az ügyletek várható jövőbeli cash flow-inak diszkontált értéke alapján meghatározott megtérülő érték és a könyv szerinti érték összevetésével kerül sor, akkor, ha az adott ügylettel kapcsolatban a várható veszteségre vonatkozóan objektív evidencia került előzetesen beazonosításra. A biztosíték értékesítéséből vagy beváltásából eredő megtérülést főszabályként legfeljebb a Biztosítéki Politikában meghatározott likvidációs értékek erejéig lehet figyelembe venni. Az így kapott jelenérték és az eredeti szerződés szerinti pénzáramok jelenértékének különbözete kerül megképzésre értékvesztésként/céltartalékként.

A provízió egyedi értékelés alapján történő meghatározására negyedévente kerül sor.

A retail hiteltermékek, valamint az egyedileg nem jelentős wholesale expozíciók esetében a szükséges provízió megképzése csoportos bázison, a tényleges múltbeli hitelezési veszteségráták és default valószínűségek alapján történik meg. A csoportos értékvesztés mértékeket az Igazgatóság hagyja jóvá, felülvizsgálatukra szükség szerint, de legalább évente kerül sor.

A mérleg alatti tételek szükséges céltartalékának meghatározása a fentiekkel azonos elvek mentén történik meg, azzal a kiegészítéssel, hogy az adott tétel esetében a mérlegtétellé válás valószínűsége is figyelembe vételre kerül.

A fentiekén túlmenően a problémamentes állományra a múltbeli hitelezési veszteségek és a veszteségészlelési időszakok alapján kalkulált provízió kerül megképzésre (incurred loss modell).

A provízió változásának könyvelése a Bank számviteli nyilvántartásaiban havonta történik meg.

A provízióképzés során a Bank kiemelten veszi figyelembe a PSZÁF provízióképzésre vonatkozó előírásait, iránymutatásait.

Hitelkockázat mérséklés

A Biztosítéki Politika szabályozza elsődlegesen, a Bank kihelyezéseinek fedezetéül szolgáló biztosítékok elfogadhatóságának, hitelbiztosítéki értéke megállapításának, a kötelezettségvállalások fedezettségi mértéke megállapításának, a fedezetek folyamatos figyelemmel kísérésének és felülvizsgálatának rendjét.

A vonatkozó jogszabályi előírásokban meghatározott elismerhetőségi feltételeket és minimum- követelményeket teljesítő biztosítékok alkalmasak arra, hogy a hitelkockázat tőkekövetelményének csökkentése céljából figyelembevételre kerüljenek.

A Bank elfogad az irányadó jogszabályoknak és a vonatkozó belső szabályzatoknak megfelelő, abban rögzített, de a Bázeli 2-es követelményeket nem teljesítő fedezeteket is, azonban csak a követelményeket kielégítő fedezetek alkalmazhatók a tőkekövetelmény csökkentésére.

A mérlegen belüli és kívüli nettósítás a Bankban nem alkalmazott.

A kockázatvállalás tartama alatt rendszeresen figyelemmel kell kísérni és dokumentálni a szerződésben foglalt feltételek megvalósulását, beleértve az Ügyfél pénzügyi, gazdasági helyzetének alakulását és a szükséges fedezetek, illetőleg biztosítékok meglétét, valós értékét és érvényesíthetőségét. A kötelezettségvállalás futamideje alatt a biztosíték értékében bekövetkezett lényeges romlás esetén az illetékes döntéshozók döntenek a szükséges intézkedésekről, illetve a belső banki szabályozásokban meghatározott esetekben standardizált intézkedéseket alkalmaz a Bank.

Likvidációs érték

A Bank az egyes kockázatvállaláshoz szükséges fedezettségi szint meghatározása, és a döntéshozatal során az egyes biztosítékok ún. likvidációs értékét veszi alapul. Ez az érték a biztosíték megfelelően előkészített, szakértő módon történő kényszerértékesítése során elérhető árbevétel várható összegét tükrözi, és ennek alapulvétele szükségképpen a felmerülő kockázatok prudens kezelését segíti elő, figyelemmel a kapcsolódó, szigorúan meghatározott felelősségi- és döntéshozatali eljárásrendre.

A likvidációs érték meghatározásában kiemelten figyelembe vett alapelv, hogy a biztosíték fő szabályként az adós gazdasági sorsától független értéket kell, hogy képviseljen. Figyelembe kell venni továbbá a biztosíték esetleges kényszerértékesítésének várható időtartamát, valamint azt is, hogy az adott biztosíték az adott expozíción túl egyéb kitettséget is biztosít-e, vagy egyébként azt – a Bank számára ismert – kötelezettségek terhelik-e.

A Bank – figyelembe véve az uniós, illetve hazai jogszabályi környezetet, valamint a joggyakorlat által meghatározott lehetőségeket, valamint a jelenlegi magyarországi gazdasági helyzet és piaci adottságok egyes faktorait – a (gazdaságosság keretein belül) lehető legteljesebb mértékig szigorította az egyes biztosítékok befogadhatóságának, valamint a befogadható biztosítékokhoz rendelt likvidációs értékek meghatározásának szabályait. A likvidációs értékek meghatározása tekintetében a Bank kiemelten figyelembe vette a biztosítékok érvényesíthetőségéhez kapcsolódó saját-, valamint az ismert hazai tapasztalatokat is.

Kockázatomérés

A Bank a Standard módszer szerinti számítja tőkekövetelményét, ennek megfelelően a vonatkozó jogszabályban (196/2007. Hkr.) előírt minősítéseket használja kitettségeire, illetve partnereire, tehát a garancia nyújtó és a kezesség vállalókra vonatkozóan is.

Részletesen az 5.2. (1. Pillér szerinti kockázatok) számú fejezet foglalkozik a kockázattal súlyozott eszközértékkel és tőkeszükséglettel, továbbá az 5.2. (2. Pillér szerinti kockázatok) számú fejezet mutatja be az ICAAP számítások során használt kitettség és tőkeszükségletet.

2.4. Befektetési kockázat

A befektetési kockázat definíciója

A befektetésekhez, mint speciális kockázatvállalásokhoz kapcsolódó kockázatok azonosítása, mérése és megfelelő kezelése céljából a részesedésekhez kapcsolódó kockázatok a következő eseményekből származó potenciális veszteségként kerülnek meghatározásra:

- *saját tőke*, vagy alárendelt kölcsöntőke nyújtásából eredő veszteség, így jellemzően a részesedés értékesítése során realizált, illetve csőd következtében előállt veszteség, a részesedések (részbeni) értékvesztése (ide értve az üzleti vagy cégértéken, a goodwill értékén elszámolt értékvesztést) vagyis a befektetés könyv szerinti értékén elszendvedett veszteség, valamint
- a részesedésekhez kapcsolódó, a nyújtott *saját tőkén felüli* esetleges kötelezettségből származó veszteség, jellemzően szerződés alapján fennálló tőkehozzájárulásra, vagy veszteség kompenzációra vonatkozó kötelezettség után keletkezett veszteség, továbbá
- a részesedésekhez kapcsolódó *egyéb* pénzügyi kockázatokból, reputációs kockázatból, működési kockázatból, árfolyam kockázatból származó esetleges veszteségek.

Eljárás / Limit

A Bank tulajdonosi jogokat megtestesítő tartós befektetéseit (részesedéseit) stratégiai és üzletpolitikai céljainak elérése, tevékenységének támogatása, illetve hosszú távú jövedelmezőségének biztosítása érdekében a releváns kockázatok figyelembe vétele és kezelése mellett eszközli.

A részesedések kezelésének alapelveit, ide értve a részesedésekhez kapcsolódó kockázatok kezelésének elveit és eszközeit a Bank Kockázati Stratégiája, illetve Befektetési Szabályzata tartalmazza. A Bank befektetési között, azok tevékenysége, teljesítménye és saját üzleti modelljéhez való kapcsolódása alapján stratégiai és egyéb típusú befektetéseket különböztet meg. Stratégiai érdekeltségeinek irányításában a Bank tulajdonosi jogai gyakorlásán túl a vezető testületekbe történő delegált tisztségviselőknél keresztül valósítja meg a tulajdonosi kontrollt és irányítást.

Az úgynevezett összevont felügyelet alapján az MKB Bank, mint irányító hitelintézet felelős az összevont felügyelet alá tartozó társaságok prudens működéséért.

A részesedésekhez kapcsolódó célok a középtávú stratégiai tervezés, illetve az éves pénzügyi tervezés keretén belül kerülnek meghatározásra, teljesítményük értékelését az Igazgatóság, illetve a Felügyelő Bizottság részére készített éves csoportbeszámoló tartalmazza.

A Bank által eszközölt befektetésekre vonatkozóan általános befektetési korlátot jelentenek a vonatkozó törvényi rendelkezésekben, így különösen a Hpt. vonatkozó szakaszaiban foglalt előírások. A törvényi rendelkezések által megszabott korlátoknál a Bank megfelelő döntési

szervei szigorúbb korlátokat is meghatározhatnak. Az egyedi részesedésekhez kapcsolódó kockázatvállalásokról hozott limit döntés része a befektetési allimit.

A befektetési célú tulajdoni részesedések az értékesíthető kategóriába kerültek besorolásra, értékelésük bekerülési (könyv szerinti) értéken történik.

Amennyiben a piaci érték tartósan és jelentősen a könyv szerinti érték alá esik, értékvesztést kell elszámolni. Piaci érték tartós emelkedése esetén az értékvesztett értékpapírok körében visszaírást kell alkalmazni, de legfeljebb az eredeti bekerülési értékig.

A tulajdoni részesedést jelentő tartós befektetések felülvizsgálatára, értékelésére és minősítésére vonatkozó szabályokat az Értékvesztés és Céltartalékképzési Szabályzat tartalmazza.

A nem valósan értékelt befektetéseket és értékpapírokat bekerülési értéken, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.

A valósan értékelt értékesíthető kategóriába sorolt értékpapírok és befektetések esetén a bekerülési érték fölé való értékelés a valós érték értékelési tartalékával szemben kerül elszámolásra. A bekerülési érték alá történő értékelésre a bekerülési értéken történő értékelés általános szabályai vonatkoznak, értékvesztést kell elszámolni.

A forgatási célú részvények piaci árának, valamint értékeléséből következő értékvesztés elszámolás, értékvesztés visszaírás elszámolása tekintetében az Értékvesztés és Céltartalékképzési Szabályzat irányadó.

Kockázatmérés

A részesedési kockázat számszerűsítésére a kockázati súlyos mérleg főösszeg Standard módszer szerint történő kalkulálásában irányadó rendelet alapján kerül sor 1. pillér szerint, míg 2. pillér szerint a nem stratégiai befektetésekre a Sztenderd módszerrel (STA) kerül megállapításra 100%-os kockázati súly alkalmazásával. A stratégiai befektetések esetén a tőkekövetelmény az alapvető kockázattípusok (hitel, piaci, operációs és részesedési kockázat) tőkekövetelményeinek összegeként adódik.

Részletesen az 5.2. (2. Pillér szerinti kockázatok) számú fejezet mutatja be az ICAAP számítások során tőkeszükséglet kalkulációját.

Kockázat-menedzsment és monitorozás

A részesedések teljesítményének, kockázatainak folyamatos monitoringja a kialakított pénzügyi és kockázati jelentési rendszeren keresztül, illetve a Bank a társaságok irányító testületeibe delegált képviselői útján valósul meg. Mindemellett önálló dedikált szakterületek foglalkoznak a leányvállalatok irányításával, monitorozásával.

Rendszeresen készül csoportbeszámoló az Igazgatóság részére, melynek része a részesedések kockázati jelentése, amely magában foglalja a részesedések kockázati besorolását. A részesedések kockázati besorolása a befektetésekhöz kapcsolódó kockázatok azonosításán, felmérésén és értékelésén túl meghatározza az adott részesedés esetében alkalmazandó kezeléstípust, a szükséges intézkedéseket is. A rendszeres, éves kockázati felülvizsgálaton

felül a részesedésekhez kapcsolódó kockázatok időben történő felismerése érdekében a Bank korai figyelmeztető rendszert működtet.

A bankcsoport szintű kockázatkezelés rendszerében az MKB Euroleasing cégcsoport, az MKB Romexterra Bank, valamint az MKB Unionbank vonatkozásában kialakításra és bevezetésre kerültek az MKB csoport szintű kockázatkezelési sztenderdjei, melyek finomhangolása mellett az MKB gondoskodik a kockázatkezelési sztenderdek, módszertanok összhangjának folyamatos biztosításáról.

2.5. Országkockázat

Az országkockázat definíciója

Az országkockázat általánosságban olyan potenciális veszteségre utal, amelyet egy gazdasági, politikai, vagy más esemény vált ki, amely az adott országban következik be és az MKB, mint hitelező vagy befektető szempontjából nem kontrollálható külső körülményként jelenik meg. Az ilyen esemény(ek) következményeképpen előállhat olyan helyzet, hogy az adós nem képes kötelezettségének szerződés szerint eleget tenni, vagy a Bank nem tudja az adóssal szembeni jogait érvényesíteni.

Az országkockázat elemei:

- Transzfer kockázat, amely azt a kockázatot jelenti, hogy a szerződés kötelezettje (kölcson felvevője, értékpapír vevője stb.) nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségének a szerződés szerinti devizában, miközben rendelkezik a szükséges pénzüsszeggel a helyi fizetőeszközben,
- Szuverén kockázat, amely annak az országnak a fizetése képtelenségéből adódik, amellyel szemben az intézménynek kitétsége van,
- Collective debtor risk, amely abból fakad, hogy az egész országot érintő esemény az adósok széles körének nemteljesítéséhez vezet.

Az országkockázat megfelelő allokációja érdekében, a Bank bevezette a kockázatviselő ország koncepcióját. A kockázatviselő ország jellemzően az az ország, ahonnan azok a bevételek származnak, amelyekből egy adott ügyfél felé fennálló kitétség(ek) megtérülnek. A kockázatviselő ország nem feltétlenül azonos az adós, vagy a kockázatviselő bejegyzés szerinti országával.

Limitek meghatározása

A koncentrációs kockázatok csoport szintű kezelése érdekében az országkockázatok esetében minden ország vonatkozásában meghatározásra kerül egy országkockázati limit.

Az MKB az országlimiteket évente állapítja meg, az adott ország stratégiai szerepe, belső és külső besorolása, és az ország kockázati tőkekövetelménye, valamint a BayernLB csoport szintű követelményei, irányelvei alapján.

Az országlimiteket a Felügyelő Bizottság hagyja jóvá az Igazgatóság által elkészített javaslat alapján. Az országlimitek belső allokációja, kezelése tekintetében szükséges minden további

döntés az Igazgatóság hatáskörébe tartozik. A Kockázati Terület és az allokált limittel rendelkező üzleti területek közösen felelősek az országlimitek betartásáért.

Monitoring

Országkockázat releváns ügyfél kockázatvállalási limite csak abban az esetben kerül jóváhagyásra, ha a megfelelő országlimit rendelkezésre áll.

A monitoring folyamat keretében számszerűsítésre kerül az országlimitek mindenkori kihasználtsága. A Kockázati Terület aktualizálja a limittel rendelkező országok kockázati besorolását, figyelemmel kíséri a limittel rendelkező országok kockázati megítélésében, anyavállalati és külső minősítésében bekövetkező változásokat, illetve az arra hatást gyakorló eseményeket, és szükség esetén intézkedéseket javasol az Igazgatóság részére.

Az országlimit bármilyen okból történő túllépése esetén haladéktalanul intézkedni kell a limittúllépés megszüntetése, illetve a túllépés következtében előállt helyzet megfelelő kezelése érdekében, valamint jelenteni kell a Felügyelő Bizottság felé.

2.6. Piaci kockázat

A piaci kockázat definíciója

Piaci kockázat alatt értjük a piaci árak változásából eredő potenciális veszteségek kockázatát. A piaci kockázat az MKB gyakorlatában a következő, egymással korreláló kockázati faktorokra bontható:

- kamatláb kockázat,
- devizaárfolyam-kockázat,
- árukockázat,
- részvényárfolyam-kockázat

Eljárás / limit

A piaci kockázatok kezelésére vonatkozó kereteket az MKB kockázati stratégiája határozza meg. Ennek megfelelően piaci kockázatot hordozó pozíciók csak a jóváhagyott limiteken belül vállalhatók; a Bank folyamatosan méri a már meglévő pozíciók kockázatát és monitorozza a felállított limitek kihasználtságát.

A Bank által használt limitrendszer célja a kockázatvállalás és ezzel párhuzamosan a tőkekövetelmény korlátozása.

Jelenleg a kereskedési könyvi tőkekövetelményének meghatározásánál a sztenderd módszert használja a Bank. A Bank Treasuryje nyitott pozíciót elsősorban ügyfelek kiszolgálása érdekében illetve likviditáskezelés céljából tart. A limitek az egyes pénzügyi portfóliók szintjén kerülnek meghatározásra, jóváhagyásuk igazgatósági hatáskörbe tartozik. A piaci kockázati limitrendszer három fő komponense a VaR, Volumen és a PLA (Potential Loss Amount) limit. A VaR limit az adott pénzügyi portfólió maximális potenciális veszteségét

hivatott behatárolni. A Volumen limit az egyes portfóliókon belüli részvény, kötvény illetve deviza pozíciót maximálja. A Bank össz deviza nettó nyitott pozíciós limitje mellett a devizánkénti hosszú és rövid nyitott pozíciót is limitálja. A PLA limit az éves veszteség tekintetében korlátozza a kockázatvállalást.

Kockázat mérés

A piaci kockázatot a Bank parametrikus VaR módszerrel, 1 napos tartási periódust és 99%-os konfidencia szintet feltételezve naponta méri.

A VaR módszer alkalmazásával párhuzamosan a Bank rendszeresen végez szélsőséges piaci feltételeken alapuló, előretekintő elemzéseket is. Ezeknek a stressz teszteknek illetve forgatókönyv-elemzéseknek a célja a szokatlan piaci fluktuációk, krízisek esetén fellépő kockázati kitettségek feltárása és értékelése.

A Bank a kereskedési könyvi tőkekövetelményének meghatározásánál a sztenderd módszert használja.

Kockázat kezelés és monitorozás

A piaci kockázati limitek mérését és ellenőrzését az üzleti területektől függetlenül végzi a Kockázati Terület, amely egyben felelős napi szinten a piaci kockázati tőkekövetelmény meghatározásáért, a piaci kockázati limitek ellenőrzéséért, valamint a napi vezetői riportok előállításáért.

2.7. Banki könyvi kamatkockázat

A kamatkockázat definíciója

A kamatlábckockázat a piaci kamatlábak változásának a Bank pénzügyi helyzetére, kamateredményére gyakorolt lehetséges hatása. A kamatlábckockázat szokásosan megkülönböztetett forrásai: újraárazási kockázat, hozamgörbe kockázat, bázis kockázat és opciós kockázat.

Eljárás / limit

A banki könyvi kamatkockázat kezelésére vonatkozó kereteket az MKB kockázati stratégiája határozza meg. Ennek megfelelően banki könyvi kamatkockázat csak a jóváhagyott limiten belül vállalható; a Bank havi gyakorisággal méri a banki könyvi pozíciók kockázatát és monitorozza a felállított limitek kihasználtságát.

A Bank a nem kereskedési könyvi kamatlábckockázati kitettségének megfelelő korlátokon belül tartása érdekében limitrendszerrel működtet. A Bank a kamatlábckockázati limiteket - így a vállalható potenciális kockázat maximális mértékét - a tőkéjével arányosan állapítja meg. A Bank nem kereskedési könyvi pozícióiból származó kamatlábckockázati kitettséget behatároló limiteket az Igazgatóság hagyja jóvá. Az ALCO rendszeresen informálja az Igazgatóságot a limitek kihasználtságáról, az esetlegesen előforduló limittúllépésekről.

Kockázat mérés

A Bank statikus szimulációs technikákat alkalmaz kamatkockázatának mérésére. A Bank ezzel a módszerrel méri a kamatláb-kockázat rövid távú jövedelmezőségi, és a hosszabb távú, az üzleti értékre gyakorolt hatását is.

A feltételezett kamatlábváltozások üzleti értékre gyakorolt hatásának mértéke főbb devizanemenkénti bontásban havi gyakorisággal kerül kiszámításra. A mérési módszertan és a különböző termékek figyelembevételi módja az anyabankkal összehangolásra került. A Bank több scenárió szerinti értékelést végez, a limitkihasználtságot a historikus hozamváltozásokon alapuló VaR módszer alapján határozza meg.

Kockázat kezelés és monitorozás

A Kockázati Terület havi szinten jelenti az ALCO felé a banki könyvi kamatláb-kockázati limitek mérésének és ellenőrzésének eredményét.

2.8. Működési kockázat

A működési kockázat definíciója

A működési kockázat (Operational Risk – OpRisk) az emberi hibából, rendszerhibákból, a nem megfelelő vagy hibás belső folyamatokból illetve külső eseményekből eredő veszteségek kockázata, amely magában foglalja a jogi kockázatot is.

A jogi kockázat a jogszabályi előírások figyelmen kívül hagyásából, helytelen jogalkalmazásból, vagy a jogszabályváltozások nem időben történő figyelembe vételéből származó kockázatok összessége.

Eljárás

A működési kockázat megfelelő azonosítására, kezelésére és monitoringjára szolgáló elvek, szabályok és eljárások a BayernLB OpRisk Irányelvben, a Kockázati Stratégiában, valamint a működési kockázat kezelésére és tőkekövetelményére vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével kialakított OpRisk politikában, továbbá utasításokban kerülnek meghatározásra.

Kockázat mérés

Az MKB Bank Zrt. működési kockázati tőkekövetelménye egyedi és csoport szinten a Sztenderd módszerrel (Standardized Approach – TSA) kerül meghatározásra.

Kockázatkezelés és monitorozás

A működési kockázat értékelésére szolgáló rendszer teljes mértékben integrált a Bank kockázatkezelési folyamatába, valamint a munkafolyamatokba.

A Bank és az MKB bankcsoport működési kockázatkezelésének centralizált egysége a Kockázati Területen belül működő központi OpRisk Menedzsment, mely a működési kockázatkezelés banki szabályozásának, szervezetének és informatikai rendszer támogatási igényének kidolgozásáért és karbantartásáért, valamint a kockázatkezelési módszerek és eszközök kialakításáért és koordinálásáért felelős, emellett feladata a veszteségadat-gyűjtés és az ehhez kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettség.

A Bank szervezetének egészére, és a leányvállalatokra is kiterjedően meghatározásra kerültek a működési kockázatok azonosítását, bejelentését, és részben kezelését végző Decentralizált Működési Kockázati Egységek, melyek feladat- és felelősségi köre szabályzatokban került rögzítésre. A központi OpRisk Menedzsment független kontrollt gyakorol a különböző területeken kijelölt, működési kockázatok kezeléséért, veszteségesemények bejelentéséért felelős személyek (Decentralizált OpRisk Menedzserek) oprisk feladatainak ellátása tekintetében.

Az OpRisk Menedzsment havi MIS riportban tájékoztatja a Bank Vezetőségét a banki működési kockázatkezelés aktuális státuszáról, az Igazgatóságnak pedig negyedéves gyakorisággal készít beszámolót a banki és leányvállalati működési kockázatkezelés aktuális helyzetéről. Ezen túlmenően, szintén negyedévi gyakorisággal készül a BayernLB részére egy csoport szintű oprisk kockázati jelentés (az un. csoport szintű Risk Report részeként). Az Információs Szakterület negyedéves gyakorisággal egyedi, féléves gyakorisággal csoport szinten teljesíti a COREP adatszolgáltatást a Felügyelet felé.

Kockázatkezelési módszerek és eszközök

Veszteségadatok gyűjtése

Az MKB 2004. január 1. óta végzi a működési kockázati veszteségadatok gyűjtését, mely a működési kockázati veszteség-események elektronikus úton történő bejelentését és kezelését foglalja magában.

Kockázati önértékelés (Risk Self-Assessment – RSA)

A kockázati önértékelés olyan felmérés, amely a vizsgált banki területet érintő működési kockázatok azonosítására, a területen alkalmazott belső kontrollok szintjének feltárására és a folyamatok működési kockázatok szempontjából történő értékelésére szolgál. A Bank folyamatosan, területenként végzi a kockázati önértékelést - kérdőíves felmérés formájában -, a munkafolyamatokhoz kapcsolódó működési kockázatok felismerése és megértése, valamint a területek kockázat-tudatosságának növelése érdekében.

Kulcs Kockázati Indikátorok (Key Risk Indicator – KRI)

A kulcs kockázati indikátor a kockázati szempontból kritikus területek és tényezők feltárására alkalmas olyan teljesítmény- vagy kockázati mutatószám, mely értékének alakulása jelzi a kockázatok bekövetkezése szempontjából fontos tényezők változását. A megfelelő indikátorok meghatározásával és értékük idősoros alakulásának figyelésével a Bank a működési kockázatok előrejelzését és megelőzését, illetve csökkentését kívánja elősegíteni.

Üzletmenet-folytonosság Tervezés

A Bank működési folyamatainak zavartalan fenntartásához szükség van az egyes folyamatok lehetséges fenyegetettségének, ezek valószínűségének és a folyamatok kiseséséből származó potenciális károk számbavételére. Ezt a kockázatelemzést és a banki szervezet

funkcionalitásának fenntartásához szükséges eljárásokat tartalmazza az Üzletmenet-folytonossági Terv (BCP). A BCP-n alapul a Katasztrófa-helyreállítási Terv (DRP). A DRP olyan intézkedéseket tartalmaz, melyek végrehajtására abban az esetben van szükség, ha a Bank működése szempontjából kritikus folyamatok és a folyamatokat támogató (pl. informatikai) erőforrások sérülnek ill. fenntarthatatlanná válnak.

A nemkívánatos események bekövetkezésének elemzésére a működési kockázatkezelés során is szükség van. A működési kockázati forgatókönyv-elemzéssel a Bank célja, hogy kizárólag a működési kockázatra visszavezethető, ritka, de nagy veszteséget okozó eseményekre szakértői becslést készítsen. A forgatókönyv egy fontos elem a működési kockázat tőkekövetelmény meghatározásához (oprisk VaR modell alapján).

HunOR adatkonzorciumi tagság

A Bank egyik alapító tagja a HunOR Magyar Bankközi Működési Kockázati Adatkonzorciumnak, mely 2007. májusában kezdte meg éles működését, 13 hazai pénzügyintézet részvételével. A tagintézmények rendszeresen, és 2007. január 1-ig visszamenőlegesen, anonim módon jelentik veszteségadataikat a Konzorcium felé.

2.9. Likviditási kockázat

A likviditási kockázat definíciója

A likviditási kockázat annak kockázatát jelenti, hogy a Bank nem képes a működését előírt időben vagy költséghatékonyan finanszírozni.

A likviditási kockázatnak ennek megfelelően két fő dimenziója van:

- fizetőképességi dimenzió, illetve
- jövedelmezőségi dimenzió.

A likviditási kockázathoz tartozik, de összefügg a piaci kockázattal az úgynevezett piaci likviditási kockázat, ahol a releváns piac elégtelen likviditása meghiúsítja, vagy gazdaságtalanná teszi egy eszköz tervezett időben történő értékesítését.

Keretek / kockázat limitálás

Az eszközök és források lejáratára közötti egyensúly alapvető a Bank likviditási helyzetének biztosításához. A likviditásmenedzsment célja tehát olyan eszköz-forrás szerkezet kialakítása, amely folyamatosan biztosítja a jogszabályok, a szabályozó hatóságok és a szakmai szabályok által előírt, prudensnek ítélt likviditást és emellett maximalizálja a Bank nyereségességét. A Bank maximális likviditási kitétségét az Igazgatóság által jóváhagyott szabályozások határozzák meg. A tényleges likviditásmenedzselési feladatokat az Igazgatóság az ALCO-ra delegálta.

A Bank a likviditási kockázatot a gap-elemzés során mért kumulált gapekre adott limitekkel korlátozza, amelyeket likviditási tartalékok és finanszírozási potenciálja alapján határoz meg.

Kockázat mérés

Az MKB által alkalmazott mérési módszerek:

- likviditási gap-elemzés (az adott időintervallumban várható kimenő és bejövő pénzáramlások összevetése);
- eszköz oldali likviditás;
- saját tőke és forrás oldal diverzifikációja;
- mérlegen kívüli tranzakciók likviditási hatásai;
- devizanemenkénti likviditás;
- forgatókönyv-elemzések különféle likviditási stresszesetekre.

A felsoroltakon kívül meghatározásnak kerülnek egyéb, felügyeletet vagy jogszabályok által előírt mutatószámok is.

Kockázat kezelés és monitorozás

A Bank likviditási politikája előírja, hogy a

- felügyeleti előírásokban szereplő rátákat úgy kell menedzselni, hogy elegendő „biztonsági puffert” legyen a megkövetelt alsó vagy felső küszöbértékhez képest.
- a Bank likviditási kockázatait úgy kell menedzselni, hogy az ezzel kapcsolatos menedzsment mutatószámok figyelembe vételre kerüljenek. A mutatószámokra limitek és eszkalációs folyamatok épülnek.

Refinanszírozási képesség és piacra való belépés: Megfelelő piaci és befektetői kapcsolatokat fenntartva, a Bank folyamatos és „kedvező belépéssel” (megfelelő likviditási felárral) működik és ennek megfelelően folyamatos a refinanszírozási képessége. A Bank külső megítélésére/érzékelésére vonatkozó indikátorok származtatása/figyelése folyamatos, a releváns piacokon történő megfigyeléseken alapul.

3. Az alkalmazás köre

3.1. Konzolidációs kör

A konszolidált kockázati beszámoló az MKB, annak leányvállalatai, közös vezetésű vállalatai és társult vállalatai (a "Csoport") kimutatásait foglalja magában.

Összevont alapú felügyelet alá „bevont” vállalkozások

2009											
<i>Nagyságrend: millió forint</i>											
A vállalkozás megnevezése	Törzsszám	Vállalkozás típusa	Bevonás jogcíme	Konsz. módszer	MKB szavatoló tőkéjéből levonásra kerülő befektetés nettó értéke	Tulajdoni arány % (közvetlen)	Tulajdoni arány % (közvetett)	A váll. mérlegfőösszege	Váll. saját tőkéje	Adózott eredmény	Mérleg szerinti eredmény
MKB-Euroleasing Autopark Rt.	11925639	Járulékos vállalkozás	Hpt.90§ (2) a) pont	Tökerészesedés		50	25	8 688	505	231	231
MKB Euroleasing Autóüzem Zrt.	12238972	Pénzügyi vállalkozás	Hpt.90§ (2) a) pont	Teljes		0	61	18 671	1 337	50	50
MKB-Euroleasing Autóhitel Kft és Szolg Zrt.	11490182	Pénzügyi vállalkozás	Hpt.90§ (2) a) pont	Teljes	3 685	48	24	83 587	7 623	98	98
MKB Üzemeltetési Kft	12170643	Járulékos vállalkozás	Hpt.90§ (2) a) pont	Teljes		100	0	70 164	66 329	-263	-263
MKB Befektetési Alapkezelő Zrt	90000025	Befektetési alapkezelő	Hpt.90§ (2) a) pont	Teljes		100	0	440	235	128	128
Euroleasing Zrt	10807114	Pénzügyi vállalkozás	Hpt.90§ (2) a) pont	Tökerészesedés	6 014	50	1	5 555	4 326	119	119
Romexterra Bank S. A.	8	Hitelintézet	Hpt.90§ (2) a) pont	Teljes	20 206	82	0	150 945	8 255	-5 331	-5 331
MKB Union Bank	8	Hitelintézet	Hpt.90§ (2) a) pont	Teljes	30 801	84	0	225 745	18 327	653	653
Romexterra Leasing S.A.	8	Pénzügyi vállalkozás	Hpt.90§ (2) a) pont	Teljes		0	93	28 420	1 536	-484	-484
Residual Zrt.	10749971	Járulékos vállalkozás	Hpt.90§ (2) a) pont	Teljes		100	0	1 587	581	-73	-73
Toyota Finance Hungary	12832569	Pénzügyi vállalkozás	Hpt.90§ (2) a) pont	Társult		0	25	31 153	3 105	405	405
S. C. Corporate Recovery Management S.	8	Járulékos vállalkozás	Hpt.90§ (2) a) pont	Teljes		0	100	14 954	-2 247	-2 297	-2 297
Exter-Immo Zrt	11807265	Pénzügyi vállalkozás	Hpt.90§ (2) a) pont	Teljes		0	100	4 442	195	-1 146	-1 146
Exter-Bárelt Kft	12360699	Járulékos vállalkozás	Hpt.90§ (2) a) pont	Teljes		100	0	134	129	-13	-13

*Bevonás jogcíme: Hpt.90§ (2) a) pont

A leányvállalatok és közös vezetésű vállalkozások köréből mentesített vállalkozások

Az összevont alapú felügyelet alá tartozó hitelintézetnek nyilvánosságra kell hoznia az olyan vállalkozásának a nevét és szavatoló tőkéjének az összegét, amelyre - a Hpt. 91. §-ának (3) bekezdése szerint - az összevont alapú felügyelet nem terjed ki, ha ezen vállalkozás szavatoló tőkéje nem éri el a székhelye szerinti ország jogszabályai szerinti tőkekövetelményt.

A leányvállalatok és közös vezetésű vállalkozások köréből mentesíthető vállalkozások

2 009

Nagyságrend: millió forint

Dátum	Megnevezés	Jegyzett tőke	Mérleg főösszeg	Nettó árbevétel
2009.12.31	MKB Nyugdíjpénztárt és Egészségpénztárt Kiszolg. Kft	50	169	112
2009.12.31	MKB Lízing és Pénzügyi Rt.	440	510	37
2009.12.31	Extercom Kft	21	1 226	67
2008.12.31	Füred Service Kft	3	15	134
2009.12.31	Euro Ingatlan Kft	75	1 262	93
2009.12.31	Ercorner Kft	11	4 832	10
2009.12.31	Exter-Reál Kft.	1	50	7
Összesen:		601	8 064	460

3.2. MKB Csoport stratégiai befektetései MSZSZ szerint

2006-ban két külföldi leányvállalatban (MKB Unionbank, Romexterra Bank) szerzett részesedés növelte a kisebbségi részesedések értékét. 2006. május 4-én a Csoport megszerezte az MKB Unionbank AD részvényeinek 60%-át és 60%-os közvetett részesedést szerzett az Unionlease EAD-ban 17 372 millió Ft értékben. 2006. október 17-én a Csoport 55,36%-os részesedést szerzett a Romexterra Bank S.A. -ban. Az új külföldi bankok fő tevékenysége lakossági és vállalati banki szolgáltatások nyújtása.

Az Unionbank nettó eszközeinek könyv szerinti értéke 5 537 millió Ft, a Romexterra Bank nettó eszközeinek könyv szerinti értéke 8 146 millió Ft volt a konszolidált pénzügyi kimutatásokban. Az akvizícióból származó kisebbségi részesedés értéke 3 692 millió Ft, illetve 6 568 millió Ft, a goodwill értéke 16 438 millió Ft, illetve 13 031 millió Ft volt.

2007 folyamán a kisebbségi részesedés 1 071 millió Ft-tal csökkent főként amiatt, hogy további részesedéseket szereztek az MKB Romexterra Bankban. 2 281 millió Ft összegű növekedésre került sor az eredményből a kisebbségi részesedésre jutó résznek köszönhetően.

2008 év végén az Unionbank nettó eszközeinek könyv szerinti értéke 9 354 millió Ft, a Romexterra Bank nettó eszközeinek könyv szerinti értéke 13 214 millió Ft, a részesedés értéke 24 064 millió Ft, illetve 29 763 millió Ft volt a konszolidált pénzügyi kimutatásokban. Az akvizícióból származó kisebbségi részesedés értéke 6 236 millió Ft, illetve 3 205 millió Ft, a goodwill értéke 14 710 millió Ft, illetve 16 549 millió Ft volt.

2009. év folyamán a bolgár kisebbségi tulajdonosokkal kötött opciós szerződés keretében az MKB Unionbank-nál 34%-os részesedésvásárlás, míg az MKB Romexterra Bank-nál 1,99 % részesedésvásárlás történt, mely által a részesedésünk 94 %-ra valamint 82,47%-ra növekedett. Ezen változások hatására a Unionbank nettó eszközeinek könyv szerinti értéke 16

613 millió Ft, a Romexterra Bank nettó eszközeinek könyv szerinti értéke 11 205 millió Ft, a részesedés értéke 47 376 millió Ft, illetve 30 066 millió Ft volt a konszolidált pénzügyi kimutatásokban. Az akvizícióból származó kisebbségi részesedés értéke 1 061 millió Ft, illetve 2 381 millió Ft, a goodwill értéke 30 763 millió Ft, illetve 18 861 millió Ft volt. Az MKB Romexterra Bankra értékvesztés képzése történt, melynek év végi állománya 9 860 millió Ft.

4. Kockázati típusok szerinti jelentés

4.1. Hitelkockázat

Hitelkockázat releváns kitétség – kitétségi osztály szerint*

2009							
Kockázati kitétség	Bruttó kitétség	Nettó kitétség	Értékvesztes	Céltartalek	Átlagos bruttó kitétség	Kockázattal súlyozott kitétség	Tőkekövetelmény
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	87 962	87 947	15	0	122 088	17 990	1 439
Egyéb tételek	24 021	24 021	0	0	33 221	5 953	476
Ingatlanl fedezett követelések	492 213	489 274	2 821	118	582 700	266 929	21 354
Kollektív befektetési értékpapírok	0	0	0	0	0	0	0
Központi kormányok és központi bankok	479 969	479 969	0	0	412 546	947	76
Közszektorbeli intézmények	21	21	0	0	20	21	2
Lakosság	322 699	318 979	3 718	2	274 501	202 413	16 193
Készedelmes tételek	181 035	92 833	88 152	51	140 375	107 862	8 629
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	16 632	16 632	0	0	13 030	8 013	641
Vállalkozások	1 929 856	1 898 010	30 492	1 355	2 050 694	1 449 485	115 959
Összesen	3 534 410	3 407 687	125 198	1 526	3 629 176	2 059 612	164 769

*A táblázat a hitelkockázat szempontjából releváns, konszolidált kitétséget és a teljes kockázattal súlyozott eszközértéket tartalmazza.

A származtatott ügyletek partnerkockázata összesen 17 454 millió Ft (hitelintézet és befektetési vállalkozás 15 442 millió Ft, vállalkozás 1 985 millió Ft, lakosság 27 millió Ft).

CRSA hitel kategóriák – kockázati súlyok szerint

2 009				
Kockázati súlyok	Nettó kitétség	Kitétség korrigált értéke	Kockázattal súlyozott kitétség érték	Tőkekövetelmény
				<i>Nagyságrend: millió forint</i>
0 %	684 076	816 726	0	0
10%	0	0	0	0
20%	85 287	106 841	18 850	1 508
35%	44 730	249 036	86 680	6 934
50%	52 090	56 763	26 397	2 112
75%	636 293	407 246	294 890	23 591
100%	2 156 215	1 964 472	1 672 427	133 794
150%	34 158	34 065	51 098	4 088
200%	0	0	0	0

* A táblázat az MKB Bank, MKB Unionbank, Romexterra Bank S. A., Romexterra Leasing S.A., Euroleasing Zrt., MKB Euroleasing Autólízings Zrt., MKB Euroleasing Autóhitel Ker és Szolg Zrt.

Hitelkockázat releváns kitettség - földrajzi megoszlás szerint ¹

Ország név	2009	
	Bruttó kitettség	Nettó kitettség
	<i>Nagyságrend: Ft</i>	
Andorra	43 328 608	43 325 733
Albánia	4 678 216	4 285 949
Örményország	7 390 768	7 389 980
Argentína	30 692 466	30 687 797
Ausztria	8 915 175 179	8 887 762 556
Ausztrália	51 592 722	51 476 336
Belgium	1 517 178 906	1 517 129 820
Bulgária	226 692 725 366	222 929 439 892
Brazília	2 173 836	2 148 763
Fehéroroszország	10 740 182	10 729 990
Belize	6 818 388 901	6 817 087 727
Kanada	1 634 955 767	1 634 573 441
Svájc	6 276 134 410	6 272 872 010
Chile	2 057 503	2 047 000
Kína	914 481 256	911 190 683
Ciprus	84 129 950 557	82 987 051 987
Cseh Köztársaság	9 604 201 582	9 444 717 302
Németország	46 444 618 253	46 440 215 172
Dánia	1 783 732 938	1 783 633 524
Észtország	65 032 296	65 029 866
Egyiptom	20 944 453	20 839 759
Spanyolország	1 979 882 709	1 975 229 639
Franciaország	2 656 830 400	2 656 536 695
Nagy-Britannia	4 522 770 438	4 491 100 839
Grúzia	23 484 221	23 448 300
Görögország	1 389 941 172	1 388 909 588
Horvátország	23 802 997 682	23 802 856 049
Magyarország	2 748 485 264 341	2 642 368 898 198
Indonézia	916 387 792	916 187 623
Írország	259 630 305	258 254 978
Izrael	108 402 863	104 747 252
Man-szigetek	10 673 501	10 657 000
Irán	86 199 710	84 518 040
Izland	18 448 678	18 448 678
Olaszország	1 573 389 035	1 572 020 125
Jersey	5 803 952 774	5 746 434 700
Dél-Korea	6 395 892	5 208 698
Kuvait	1 000 463	1 000 000
Laosz	34 402 268	34 398 089
Litvánia	171 026 686	170 995 338
Luxemburg	18 753 985 730	18 639 798 731
Lettország	9 983 677 612	9 822 399 795
Líbia	1 214 707	982 096
Moldovai Köztársaság	6 807 964	6 754 161
Montenegró	1 583 711 545	1 567 937 241
Macedónia	19 227 138	19 226 154
Hollandia	35 826 785 398	35 190 256 644
Norvégia	72 770 623	72 709 429
Új-Zéland	24 170 967	24 158 383
Panama	1 667 121	751 855
Peru	11 490 813	11 374 050
Pakisztán	1 002 510	1 000 000
Lengyelország	3 937 803 774	3 937 635 487
Portugália	32 610 458	32 582 947
Románia	243 120 741 939	229 103 973 559
Szerbia	111 776 536	109 741 132
Oroszország	10 246 855 770	10 176 659 445
Ruanda	37 127 202	37 127 202
Seychelles-szigetek	4 556 657 336	4 461 942 350
Svédország	797 103 052	796 231 765
Szlovénia	1 458 741 342	1 458 677 267
Szlovák Köztársaság	7 152 971 652	7 023 197 330
Szíria	37 080 359	36 500 836
Törökország	2 823 964 345	2 823 784 086
Tajvan	3 622 435	3 589 443
Ukrajna	2 136 478 468	1 998 757 715
Amerikai Egyesült Államok	4 334 189 289	4 325 784 775
Uruguay	7 550 993	7 451 093
Brit Virgin-szigetek	402 517 936	401 226 775
Vietnám	27 829 003	27 747 377
Jemen	19 237 040	19 185 706
Dél-Afrika	50 401 458	50 399 305
Egyéb*	7 291 654	3 550 534
Összesen	3 534 410 319 265	3 407 686 579 787

* 1 millió Ft-nál kisebb kitettségekkel rendelkező országok

¹ A táblázat a hitelkockázat szempontjából releváns, konszolidált kitettséget tartalmazza a következő cégek vonatkozásában: MKB Bank, MKB Unionbank, Romexterra Bank S. A., Romexterra Leasing S.A., Euroleasing Zrt., MKB Euroleasing Autófinanszírozó Zrt., MKB Euroleasing Autóhitel Ker és Szolg Zrt.

Hitelkockázat releváns kitettség - hátralévő futamidő szerint

Kockázati kitettség	2009				Összesen
	1 éven belüli lejárat	1 - 5 év közötti lejárat	5 év feletti lejárat	Határozatlan	
					<i>Nagyságrend: millió Ft</i>
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	72 267	15 439	256	0	87 962
Egyéb tételek	9 486	5 685	3 124	5 726	24 021
Ingatlanlallal fedezett követelések	56 699	56 049	379 466	0	492 213
Kollektív befektetési értékpapírok	0	0	0	0	0
Központi kormányok és központi bankok	212 874	208 175	58 920	0	479 969
Közszektorbeli intézmények	21	0	0	0	21
Lakosság	71 800	56 024	194 873	2	322 699
Késedelmes tételek	131 715	11 132	38 189	0	181 035
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	6 959	1 005	8 668	0	16 632
Vállalkozások	824 996	549 493	555 367	0	1 929 856
Összesen	1 386 817	903 002	1 238 863	5 728	3 534 410

*A táblázat a hitelkockázat szempontjából releváns, konszolidált kitettséget tartalmazza.

A késedelmes és nem késedelmes kitettségek – kitettségi osztály szerint*

Kockázati kitettség	2009							
	Nem késedelmes és nem értékvesztett		Késedelmes de nem értékvesztett		Értékvesztett		Összesen	
	Bruttó kitettség	Nettó kitettség	Bruttó kitettség	Nettó kitettség	Bruttó kitettség	Nettó kitettség	Bruttó kitettség	Nettó kitettség
	<i>Nagyságrend: millió Ft</i>							
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	87 947	87 947	0	0	15	0	87 962	87 947
Egyéb tételek	24 021	24 021	0	0	0	0	24 021	24 021
Ingatlanlallal fedezett követelések	401 113	401 113	16 989	16 989	74 111	71 172	492 213	489 274
Kollektív befektetési értékpapírok	0	0	0	0	0	0	0	0
Központi kormányok és központi bankok	479 969	479 969	0	0	0	0	479 969	479 969
Közszektorbeli intézmények	8	8	13	13	0	0	21	21
Lakosság	199 783	199 783	9 058	9 058	113 859	110 138	322 699	318 979
Késedelmes tételek	1 925	1 925	8 338	8 338	170 773	82 571	181 035	92 833
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	15 894	15 894	738	738	0	0	16 632	16 632
Vállalkozások	1 311 815	1 311 815	27 017	27 017	591 025	559 178	1 929 856	1 898 010
Összesen	2 522 474	2 522 474	62 153	62 153	949 783	823 059	3 534 410	3 407 687

*A táblázat a hitelkockázat szempontjából releváns, konszolidált kitettséget tartalmazza.

Késedelmes és a hitelminőségromlást szenvedett kitettségek – földrajzi megoszlás szerint¹

Ország név	2009	
	Bruttó kitettség	Nettó kitettség
	<i>Nagyságrend: Ft</i>	
Ausztria	49 746 699	22 518 532
Bulgária	8 947 952 676	5 358 449 506
Belize	1 551 213	429 621
Svájc	4 787 280	3 396 784
Kína	4 600 280	1 739 950
Ciprus	1 436 100	512 703
Németország	12 846 481	9 647 773
Spanyolország	5 276 533	1 102 056
Nagy-Britannia	42 901 575	31 673 170
Görögország	1 527 384	500 844
Magyarország	152 291 672 774	75 593 130 808
Írország	1 504 945	700 288
Izrael	3 909 251	2 168 353
Irán	1 814 637	465 822
Dél-Korea	1 440 126	252 932
Hollandia	1 095 510	527 461
Panama	1 060 333	294 810
Románia	30 531 517 025	18 516 105 821
Szerbia	2 634 764	622 752
Oroszország	4 159 573	657 322
Seychelles-szigetek	4 102 458	941 634
Svédország	1 136 492	710 502
Szlovák Köztársaság	2 183 717	878 237
Ukrajna	236 756 525	201 534 718
Amerikai Egyesült Államok	9 546 226	2 764 501
Brit Virgin-szigetek	1 440 670	383 575
Egyéb*	12 354 530	4 629 412
Összesen	192 180 955 776	99 756 739 887

*1 millió Ft-nál kisebb kitettségekkel rendelkező országok

¹ A táblázat a hitelkockázat szempontjából releváns, konszolidált kitettséget tartalmazza a következő cégek vonatkozásában: MKB Bank, MKB Unionbank, Romexterra Bank S. A., Romexterra Leasing S.A., Euroleasing Zrt., MKB Euroleasing Autó lízing Zrt., MKB Euroleasing Autóhitel Ker és Szolg Zrt.

Partnerkockázat

2009										
<i>Nagyságrend: millió forint</i>										
Ügyfél típus	Ügyfél(csoport) db	Ügyfélenként/Ügyfél csoportonkénti törvényi limit	Banki könyvi eszközök	Banki könyvi mérlegén kívüli tételek	Származtatott ügyletek	PIBB levonások	80.§-ban és 81§-ban felsorolt kivételek	Hpt. (banki) limit alá tartozó korrigált érték összesen, azaz banki könyvi kockázat összesen	Ker. könyvi kockázat: Ügyféllel szembeni pozíció kockázat és jogviselési garanciavállalás	Banki és kereskedési könyvi kockázat összesen
Ügyfél csoport	3	63 294	69 026	40 312	-	-	8 648	100 690	-	100 690

4.2. Hitelezéskockázat-mérséklés

2009									
<i>Nagyságrend: millió forint</i>									
kockázati osztályok	Nettó kockázat	Előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek: korrigált értékek (Ga)		CRM helyettesítő hatások a kockázatra		Volatilitási korrekciós tényező hatása a kockázatra	Pénzügyi biztosíték értéke		Kockázat korrigált értéke
		Garanciák	Hitelderivatív ák	(-) Kiáramló helyettesített tételek: Összesen	(+) Beáramló helyettesített tételek: Összesen		(-) Pénzügyi biztosíték és lejárat korrekciók	(-) Volatilitási és lejárat korrekciók hatása a pénzügyi biztosíték értéke	
Központi kormányok és központi bankok	496 089	3 674	0	-3 674	123 530	0	-94	-4	615 851
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	16 601	0	0	0	0	0	0	0	16 601
Közszektorbeli intézmények	21	0	0	0	0	0	0	0	21
Multilaterális fejlesztési bankok	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nemzetközi szervezetek	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	135 809	396	0	-396	23 735	0	0	0	159 148
Vállalkozások	1 887 640	141 159	0	-141 159	15 177	0	-41 126	-1 370	1 720 532
Lakosság	318 780	17 781	0	-17 781	568	0	-16 235	-2 659	285 332
Ingatlannal fedezett követelések	489 029	0	0	0	0	0	0	0	489 029
Késedelmes tételek	108 853	0	0	0	0	0	-216	-1	108 637
Fedezett kötvények	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kollektív befektetési értékpapírok	5 939	0	0	0	0	0	0	0	5 939
Egyéb tételek	234 088	0	0	0	0	0	0	0	234 088
Összesen	3 692 849	163 010	0	-163 010	163 010	0	-57 671	-4 034	3 635 178

4.3. Részvénybefektetések a banki könyvben

2009							
<i>Nagyságrend: millió forint</i>							
Megnevezés	Közvetlen nettó értékek	Közvetett	PIBB	Járulékos vállalk.	Hpt. 83.§ (2) tőkével fedezendő túllépése	PIBB miatti szavatoló tőke korrekció	Összes befektetés nettó értéke
pénzügyi vállalat	1 517	570	862			862	655
biztosító	1 228	0	1 228			1 228	0
egyéb belföldi vállalat	2 428	8 253		53	153		2 421
külföldi pénzügyi vállalat	24	1 641	1 641				24
külföldi biztosító	0	203	203				0
egyéb külföldi vállalat	41	179					41
Összesen	5238	10846	3934	53	153	2090	3141

4.4. Piaci kockázat

Piaci kockázati tőkekövetelmény	2009		2008		2007	
	Tőkekövetelmény					
	millió Ft.					
Kamatkockázat	4 666		1 515		2 278	
Devizaárfolyam kockázat	4 323		4 365		1 768	
Részvénykockázat	22		21		0	
Egyéb	240		142		241	
Összesen	9 251		6 042		4 287	

A piaci kockázat tőkekövetelménye nem éri el az összbanksi tőkekövetelmény 5 százalékát, mely a Bank alacsony kockázatvállalási hajlandóságát tükrözi a piaci kockázatok tekintetében. A piaci kockázat tőkekövetelményének 47%-át a devizaárfolyam kockázat miatti tőkekövetelmény teszi ki. A magas részarány oka, hogy a Bank külföldi érdekeltségeiből a magyar számviteli szabályok szerinti nyitott deviza pozíciót a nemzetközi számviteli szabályok szerint nem tekinti nyitott pozíciónak, ezért ezt nem fedezi.

A tőkekövetelmény 50%-át adja a kamatláb kockázat miatti tőkeigény, melynek túlnyomó része az általános kamatláb kockázat.

A Bank árukockázati pozíciót nem vállal.

A Csoport kereskedési könyvi VaR-pozíciói az alábbiak voltak:

	2009			2008			2007		
	Átlag	Maximum	Minimum	Átlag	Maximum	Minimum	Átlag	Maximum	Minimum
	millió Ft.								
Kamatkockázati pozíciók	1122,84	2876,37	397,51	613,54	1512,71	184,15	221,15	313,40	137,18
Részvénykockázati pozíciók	19,14	58,96	7,61	12,32	21,30	6,36	15,08	26,12	12,25
VaR összesen	1 142	2 935	405	626	1 534	191	236	340	149

4.5. A banki könyvben nyilvántartott eszközök kamatláb kockázata

2 009			
Nagyságrend: millió Ft			
Deviza	Hozamgörbe stressz + 200 bázispont	Hozamgörbe stressz - 200 bázispont	Kedvezőtlen eset
EUR	-1 354	2 300	-1 354
USD	157	-130	-130
CHF	306	129	0
GBP	15	-6	-6
JPY	-1	0	-1
Egyéb	-207	172	-207
Összesen	-1 084	2 464	-1 698

Jelenleg a futamidőnként és devizanemenként egységesen 200 bázispontos kedvezőtlen irányú kamatlábváltozás banki könyvi portfólió jelenérték-csökkenésében megnyilvánuló hatásának mértéke 2009.12.31-én nem érte el a saját tőke 1%-át.

4.6. Operációs kockázat

Működési kockázati tőkekövetelmény

2009		
	Egyedi	Csoport szintű
Nagyságrend: millió Ft		
Sztenderd módszer	13 743	19 173

4.7. Likviditási kockázat

A következő táblázat tartalmazza az MKB Bank 2009.12.31-ére vonatkozó likviditási mutatóit.

Megnevezés	2009					
	Érték		Aktuális		Szabad limit	
	%	millió Ft / nap	%	millió Ft / nap	%	millió Ft / nap
Kumulált fedezetlenségi hiány maximuma [MCO]	35%	1 015 664	32%	932 984	8%	82 681 -
Time to wall		90 nap		365 nap		275 nap -
Grundsatz II. (ráta és a fedezettség többlete / hiánya)	1,00	0	1,86	375 228 -		375 228 -
Operatív likviditási ráta	10%	214 660	44%	621 520		406 860
LFP limit						
Alap szernárió	100%		30%		70%	-
Stressz 1 szernárió	100%		60%		40%	-
Stressz 2 szernárió	100%		37%		63%	-
Stressz 3 szernárió	100%		61%		39%	-

A lenti táblázat a Csoport 2009.12.31-ére vonatkozó LFP limit mutatóit tartalmazza.

Megnevezés	2009					
	Érték		Aktuális		Szabad limit	
	%	millió Ft / nap	%	millió Ft / nap	%	millió Ft / nap
LFP limit						
Alap szernárió	100%		29%		71%	-
Stressz 1 szernárió	100%		57%		43%	-
Stressz 2 szernárió	100%		36%		64%	-
Stressz 3 szernárió	100%		58%		42%	-

Az egyes mutatók jelentése:

MCO limit – a maximális kumulatív pénzkirárlás (maximum cumulative outflow) nem lehet nagyobb a mérleg főösszeg 35%-nál (egyetlen lejáratra sem).

Time to wall limit (csoport terminológiában: Worst Case Scenario limit) – a likviditási puffer idő (LBT) minimális értékét meghatározó limit, amely azt mutatja, hogy a Bank többszörösen stresszelt likviditási pozíciója – a csoport szintű szabályok alapján meghatározott „legrosszabb forgatókönyv” mellett – napokban kifejezve milyen időtávon tekinthető fedezettnek. A likviditási puffer idő a riport készítésének napjától addig a napig tartó időszak, amikor a modell szerint a Bank likviditási pozíciója negatív értéket nem vesz fel. A likviditási pozíció a likviditási tartalékok mobilizálása mellett a lejárat szerkezet alapján 1 éves időhorizonton napokra modellezett pénzáramlások nettó pozíciója.

Grundsatz II – a német bankfelügyeleti szabályozás alapelveire épülő mutató: az egy hónapon belül várhatóan esedékes kötelezettségek egy hónapon belül lejáró, ill. mobilizálható eszközökkel való fedezettsége.

LFP limit – a kumulált likviditási gap-ek likviditási fedezeti potenciállal (LFP) való limitálása azt mutatja meg, hogy egy adott időpontban hogyan viszonyul a Bank kumulált likvid eszköz szerzési képessége a kumulált likviditási gap-hez. Az LFP elsődlegesen a következő, nagy bizonyossággal mobilizálható forrásokat tartalmazza:

- Magas likviditás fokú saját számlás értékpapírok, melyek jegybankképessége, ill. ECB eligibilitása biztosítja azok tényleges mobilitását
- Egyéb nem jegybankképes, de eladható, vagy fedezetként felhasználható eszközök.

- Jegybanki kötelező tartalék számla szabad egyenlege az aktuális tartalékolási periódus végéig.
- Fedezett értékpapír kibocsátási potenciál (a fedezetlen kibocsátási potenciál nem!)
- Szerződött feltétel nélküli hitelkeretek le nem hívott része.

A fedezeti potenciált alkotó termékek a legközelebbi „likvidációs határidejükkel” kerülnek először figyelembe vételre. A „likvidációs határidő” azt az időpontot jelöli, amikor a termék legkorábban likvid pénzeszközzé alakítható. A Bank az LFP limit kihasználtságát mind az alapszenárió, mind pedig az adott időszakban relevánsnak tekintett stressz szenáriókra vonatkozóan együttesen, ill. - a mindenkori átjárhatóság körülményeit is figyelembe véve - devizánként, ill. devizacsoportonként is számszerűsíti.

Likviditási ráta I. (A4) – a likvid eszközök szükséges arányát kifejező ráta. Napi szinten a vetítési bázisul szolgáló mérlegelemek legalább 5 %-át likvid eszközben kell tartani. Havi átlagban a vetítési bázisul szolgáló mérlegelemek legalább 10 %-át likvid eszközben kell tartani.

Vetítési bázis: a bank adott napon fennálló összes idegen ügyfél-forrása a hosszú lejáratú pénzügyi források, valamint a refinanszírozás nélkül számolva.

5. Tőkemegfelelési mutató és szavatoló tőke

A Bank tőkeszükségletét mind az 1. Pillér és mind a 2. Pillér szerinti előírások, valamint a SREP módszertan határozza meg. A szavatoló tőke és tőkeszükséglet meghatározását a Kockázati Területtől független, a Stratégiai és Pénzügyi Vezérigazgató helyettes alá tartozó Információs Szakterület végzi. Ennek megfelelően kerülnek számszerűsítésre a tőkekalkulációs kulcsmutatószámok melyek törvényi limit feletti biztosítása minden körülmények között alapfeltétel. A fenti módszertani elvek mentén a Bank havonta számszerűsíti a tőkemegfelelés (tőkeszükséglet, tőkefedezet) mérőszámait, melyeket a Felügyelet által kidolgozott az ún. „SREP áttekintő lap” tartalmi elemeinek megfelelően kerül bemutatásra az ALCO számára.

Extrém piaci körülmények között a fenti kulcsmutatók napi rendszerességgel kerülnek előállításra.

5.1. Eljárás / Limit

A kalkulált TM mutató bank által elfogadható szintje minimum Pillér1 szerint 8,9% SREP előírások szerint 8,5%. Ennél alacsonyabb mutató esetében bekapcsolásra kerülnek az RWA menedzsment ALCO által támogatott és irányított mechanizmusai. Ennek megfelelően a tervezett RWA növekedés valamint a SZT elemeinél bekövetkezett változásokkal kalkulálva a fent említett minimális érték vagy annál nagyobb értéket céloz a terv.

A minimum érték jóval a törvényi limitértékek felett van. Ez lehetőséget ad a kockázati súlyos mérleg főösszeget (KSM) mérséklése tekintetében hozott intézkedések végrehajtására. Amennyiben a KSM csökkentésére vonatkozó intézkedések átfutási ideje túl hosszúnak tűnik vagy a csökkenés mértéke nem kielégítő a kulcsmutatók limitált értékeinek szempontjából a Szavatoló tőke (SZT) növelésére kell intézkedéseket eszközölni.

Az SZT esetében intézkedési terv kerülhet meghatározásra az Alárendelt Kölcsöntőke-, illetve a Jegyzettőke emelést illetően. Hatékonyak tekintjük azt az AKT bevonást, ami legközelebb helyezkedik el az Alaptőke/AKT 50%-os arányához.

Alapelve, hogy a leánybankok 1.- 2. Pillér valamint a SREP szerinti kulcsmutatóik a bank egyedi belső minimum értékénél 8,9% illetve 8,5% nem lehet kisebb.

A leánycégek elkészítik és megküldik az MKB részére a SZT és RW adataikat. Ezek képezik a konszolidált kalkuláció alapját, ahol a csoporton belül nyújtott AKT és a cégek jegyzett tőkéi eliminálásra kerülnek.

A kisebbségi tulajdonosokra jutó Jegyzett tőke, valamint kumulált tartalék beszámításra kerül a SZT meghatározásakor. A Goodwill, hasonlóan az immateriális javakhoz levonandó tételként szerepel a SZT kalkulációja során.

5.2. *TM-re vonatkozó kockázati mutatók kalkulációja***MKB Bank Zrt. Csoport szavatolótőkéje és tőkemegfelelési mutatója***Nagyságrend: millió forint*

Megnevezés	2009.12.31
Alapvető tőke pozitív összetevői	229 781
Jegyzett tőke	14 765
Tőketartalék	117 730
Eredménytartalék	79 899
Általános tartalék	17 832
Általános kockázati céltartalék	2 074
Le: Általános kockázati céltartalék adótartama	- 332
Mérleg szerinti eredmény	- 5 760
Konszolidáció miatt pozitív különbözetek	3 573
Alapvető tőke negatív összetevői	34 158
Immateriális javak	32 635
Konszolidáció miatt negatív különbözetek	1 523
Alapvető tőkeelemek	195 623
Járadékos tőke pozitív összetevői	101 482
Értékelési tartalék	1 542
Alárendelt kölcsöntőke	104 273
Le: Alárendelt kölcsöntőke lejárat miatt figyelembe nem vehető része	- 4 333
Konszolidáció miatt pozitív különbözetek	
Járadékos tőke negatív összetevői	40 893
Alárendelt kölcsöntőke alapvető tőke 50%-át meghaladó része	2 129
Konszolidáció miatt negatív különbözetek	38 764
Járadékos tőkeelemek	60 590
Le: Tőkemódosítás PIBB miatt	- 2 090
Le: Törvényi túllépések tőkével fedezendő összege	- 671
Kockázatok fedezetére szolgáló szavatoló tőke	253 452
Oprisk tőkekövetelmény	16 777
Kereskedési könyv kockázatának fedezetére szolgáló tőkeköv.	9 349
Kereskedési célú, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	4 847
Részvények	340
Deviza	4 162
Áruk	-
Kereskedési könyvi pozíciót fedező alárendelt kölcsöntőketöbblet	2 129
Kockázattal súlyozott kitettség érték	2 150 341
RWA tőkekövetelménye	198 153
Fennmaradó szavatoló tőke	57 427
Tőkemegfelelés Pillér I.	10,32%

Szavatolótóke elemei

Az alábbiakban bemutatásra kerülnek a SZT elemek tervszintű kalkulációjához szükséges alapinformációk:

Jegyzett tőke, tőketartalék: egyeztetésre kerül a tulajdonossal a következő évekre érvényes tőkeemelési szándéka. Amennyiben 3 hónapon belül várható a tőkeemelés úgy már kalkulálásra kerül a kibocsátási árfolyam is és a hozzá kapcsolódó tőketartalék növekedés is. A 3 hónapnál későbbi kibocsátás esetén a növekmény teljes mértékben a jegyzett tőkében jelenik meg.

Eredménytartalék: Sok paraméter kerül figyelembe vételre kalkulálásának során. Első sorban nyilatkoznatni kell a tulajdonost a tervidőszakra érvényesíteni kívánt osztalékpolitikájáról. Továbbá figyelembe kell venni az adójogszabályi környezet esetleges módosulását. Az így meghatározásra került tervidőszaki mérlegszerinti eredmények 90% kerül a következő évben beépítésre az eredménytartalékba.

Általános tartalék: Az előírásoknak megfelelően a MSZE 10% kerül beépítésre az adott tartalékelembe még az adott évben a tervezés során.

Általános kockázati céltartalék: Az adott tőkeelem növekedése már nem várható. Éves felhasználási üteme kerül kalkulálásra.

Immateriális javak: Az alaptőkéből levonásra kerülő immateriális javak kalkulációjánál egyrészt a következő évekre tervezett aktiválások, másrészt pedig a meglévő és újonnan aktivált jóságok amortizációja kerül figyelembevételre.

Értékelési tartalék: Egzakt módon nem tervezhető több év távlatában ezért a kalkulációhoz felhasznált bázis tényadat kerül befagyasztásra a teljes tervidőszak során.

Alárendelt kölcsöntőke: Az alárendelt kölcsöntőke hasonlóan a jegyzett tőkeemeléshez tulajdonosi szándék függvénye. A kalkuláció során itt is meghatározásra kerül a szükséges mérték, ahhoz, hogy az üzleti növekedés biztosítva legyen. Amennyiben a tulajdonos ezt a mértéket nem fogadja el az üzleti növekedést kell újratervezni (RWA csökkenés).

Figyelembe vételre kerül a meglévő AKT-k 5 éven belüli amortizációja, valamint az alaptőkéhez viszonyított 50%-os korlát is.

PIBB (Pénzintézetek, Pénzügyi Intézmények, Befektetési Vállalkozások, Biztosítók) levonások: Itt kerülnek figyelembe vételre a leánybankok illetve leány lízingcégek tőkefinanszírozási igényei. Ugyanitt kerül kalkulálásra a leánybankok SZT rendezés miatti alárendelt kölcsöntőke igényei is.

Törvényi túllépések: Kalkuláció során egyrészt figyelembe vesszük a belső limitek és a törvényi limitek viszonyát. Másrészt a meglévő túllépések következő évekre történő fennállásának vagy további növekedésének lehetőségét.

Tőkekövetelmény meghatározása

1. Pillér szerinti kockázatok

Hitelkockázat tőkeigényének kalkulációja

A bank jelenleg a Standard módszer szerint számítja tőkekövetelményét, ennek megfelelően a vonatkozó jogszabályban (196/2007. Hkr.) előírt külső minősítéseket és kockázati súlyokat használja kitétségeire, illetve partnereire, tehát a garancia nyújtó és a kezesség vállalókra vonatkozóan is.

A kockázati súlyok egyedi kitétségekhez rendelése a Moody's külső minősítések vagy a törvényben meghatározott súlyok alkalmazása alapján történik.

Hitelkockázat tőkeigénye Basel 2 1. pillér szerint az így kapott kockázati súllyal súlyozott eszközérték minimum 8%.

A bank a jogszabályban meghatározottak szerint a külső minősítő cégek minősítéseinek alkalmazására vonatkozóan élt a Hkr. 22. § (1,2,3) paragrafusban adta lehetőséggel. A bank mérlegelve rendelkezésre álló lehetőségeit (figyelembe véve a kapacitásokat, költségeket) egy külső minősítő cég, nevezetesen Moody's minősítő cég minősítéseink használata mellett döntött a kitétségeink, illetve partnereinek súlyozásának meghatározásának tekintetében.

A banki döntés értelmében kitétségi kategóriaként a választott külső minősítő cég, azaz a külső rating következetesen, összbanki szinten egységesen alkalmazandó. A Moody's minősítő cég minősítési kategóriáinak megfeleltetése a Felügyelet (PSZÁF) által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján történik. A hitelminősítési besorolás és a Moody's minősítés által eredményezett súly kiosztása ennek megfelelően történik, a megfeleltetés a Felügyelte honlapján elérhető.

Tekintettel arra, hogy a Hkr. értelmében amennyiben rendelkezésre áll külső minősítése a hitelintézettel vagy a befektetési vállalkozással szembeni kitétséghez a székhelye szerinti központi kormány hitelminősítési besorolásához tartozó súlyt kell alkalmazni, a partner kockázati súlyának meghatározásakor a Moody's országminősítések az irányadóak. 22§ (4) értelmezése alapján a Moody's honlapján elértő publikus országminősítések közül Government Bond Ratings-ek kerülnek felhasználásra.

A székhelye szerinti központi kormány hitelminősítési besorolásához tartozó Moody's minősítést, alkalmazzuk a következő garantőrökkel illetve kezesség vállalókkal szemben:

- a) központi kormány és központi bank,
- b) regionális kormány és helyi önkormányzat,
- e) 6. § (2)-(3) bekezdésben meghatározottnak megfelelő közszektorbeli intézmény,
- f) hitelintézet és befektetési vállalkozás,
- h) hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás.

A Hkr.-ben meghatározottak szerint az alábbi kategóriákra a rájuk vonatkozó Moody's minősítések illetve a jogszabályban meghatározott súlyok alkalmazandók:

- c) multilaterális fejlesztési bank,
- d) 8. § szerinti nemzetközi szervezet

A vállalkozásokra vonatkozóan is a Moody's minősítés kerülhet figyelembe vételre amennyiben az a minősítés megfelel a jogszabályi kritériumoknak.

Piaci kockázatok kalkulációja

Figyelembe véve a jelenlegi piaci kockázatokat és a meglévő piaci kockázati limiteket valamint a jövőben tervezett üzleti aktivitást és az ezek korlátozására szolgáló tervezett piaci kockázati limiteket és feltételeket, meghatározásra kerül az összes piaci kockázat és annak potenciális maximális tőkeszükséglete a standard módszer szerint.

Működési kockázat kalkulációja

A bank tervidőszakára kalkulált bevételét alapul véve - a meglévő üzletági eloszlás mellett - meghatározásra kerül a tervidőszak éveire várható működési kockázat miatt tőkeigény.

2. Pillér szerinti kockázatok (SREP módszertan alkalmazása)

A Bank belső tőkeszükséglet számítás eljárásának kockázatmérési rendszere két módszertani eljárásra épül:

1. Jövőbeli lehetséges veszteség becslése **normál (általános, szokásos) kockázati környezetben**. Ennek keretében kerülhet sor a tőkekövetelmény jövőbeli veszteség eloszlások alapján történő meghatározására (VaR módszer) az alapvető kockázat-típusok (hitel, piaci, operációs, részesedési, és ország kockázatok) esetén. A részesedési-, operációs- és ország-kockázatok esetében jelenleg nem VaR alapon, hanem az 1. Pillérben megadott módszereket használ a Bank a tőkekövetelmény számszerűsítésére.

A **szélsőséges kockázati környezetek** értékelése **forgatókönyv-elemzéssel**. A szokásos kockázati környezetben történő, VaR alapú kockázatmérés a modell-paraméterek stacionaritásán alapul, azaz feltételezi, hogy a múltbeli adatok alapján jól leírhatók a jövőbeli események valószínűségei. Ebből következően a modellek csak a megszokott körülmények között adnak elfogadható eredményt, de nem kezelik megfelelően az attól eltérő, megnövekedett kockázatokkal járó szituációkat (pl. iparági válság, likviditás-krízis, stb.). A forgatókönyv elemzés magába foglalja egyrészt ezen szélsőséges szituációk várható bekövetkezésének monitoringját, másrészt a kockázati környezet megváltozása által generált addicionális veszteség (tőkekövetelmény) számszerűsítését. Azaz, a forgatókönyv-elemzés alapvető célja a tőkekövetelmény normál kockázati környezetben alkalmazott modellek modell-kockázatából adódó esetleges alulbecslésének korrigálása. Ezen túlmenően, a szokásos kockázatmérés által nem lefedett mérlegtételekhez (pl. tárgyi eszközök) kapcsolódó, illetve ott nem kezelt kockázat-források is a forgatókönyvek közt kerülnek figyelembe vételre, konkretizálva ezen kockázat-források manifesztációjának módját (pl. profit csökkenés).

Az 1. Pillér-ben lefedezett kockázatok mellett figyelembe vételre kerül a tervezés során a 2. Pillér-ben kimutatott és az 1. Pillér által le nem fedezett kockázatokra addicionálisan képzendő tőkekövetelmény. A SREP adatszolgáltatás keretében a bank konzervatív módon az

1.pillérben fedezett kockázatok esetében az 1.pilléres és az ICAAP kalkulációk közül kockázattípusonként mindig a nagyobb értéket veszi figyelembe. Az alábbiakban típusonként kerül bemutatásra ezen kockázatok kalkulációja

Credit VaR tervezése

A tervezési folyamat részeként meghatározásra kerülnek az állományi tervek olyan bontásban, hogy a bank által működtetett Credit Risk VaR modulba azok betöltése megoldható legyen. Az állományterv két részből tevődik össze. Egyrészt figyelembe vételre kerül a meglévő állomány nettó változása, másrészt külön bemutatásra kerül az új szerződéseken keletkezett növekmény. Az állományi tervek a RIBS (ágazati) kódot, az országkódot és a Rating szerinti bontásokat is tartalmazzák. A nagyvállalati ügyfelek esetében a tervezés ügyfélszinten történik, míg a lakossági és egyéb portfóliók esetében a tervezési premisszákat figyelembe vételével kerül meghatározásra portfólió jövőbeni összetétele. Ennek megfelelően a Credit Risk Var modulba betöltésre kerülnek az ügyfélszintű jövőbeni kitettségszámok, aminek végeredménye a hitelkockázat kockázatosított érték meghatározása.

A kalkuláció során cégenként a körön belüli tételek kiszűrésre kerülnek. Csoport szinten történő tervezésre módszertan kidolgozás alatt áll.

Országkockázat kalkulálása tervadatokon

PSZÁF módszer szerint kerül kalkulálásra a jövőbeni terveken bemutatott országbontás alapján. A tervezett kitettség alapján számolt expozíció a tervezett SZT-vel kerül összevetésre. Összegyűjtésre kerülnek a tervezett országkockázat releváns addicionális üzleti igények, a meglévő ügyféllimitekre történő konkrét beépülések prognózisai. Ezek alapján, a PSZÁF módszertant követve, bemutatásra kerülnek az üzleti igényeket biztosító szükséges országkockázati limitek és azok felmerülő tőkeigénye. Az országkockázat releváns üzleti tervek, elképzelések ezen számítások birtokában kerülnek véglegesítésre.

Forgatókönyvek

A Bank a BLB iránymutatásai alapján implementálta a BLB forgatókönyveit, stressz tesztjeit. A Bank az implementáció folyamán kialakította a forgatókönyv elemzés módszertanát, mely megfelelően jelzi mely forgatókönyv tekinthető relevánsnak az adott időszakban. A Bank ezen felül különböző kockázatok beazonosítása, definiálása után ezen forgatókönyveket a megfelelő kockázathoz rendelte. A Bank az ICAAP-ében rögzítette, hogy a tőkemegfelelés számítás során mely kockázatok (adott esetben mely forgatókönyvek) tőkekövetelményét miként veszi figyelembe.

Részesedési kockázat

Nem konszolidált szinten PIBB-ekre nem számolódik részesedési kockázat. Nem PIBB befektetések 100%-al kerülnek súlyozásra. Így a 2. Pillér szerinti részesedési kockázat alacsonyabb, mint a 1. Pillér szerint kalkulált.

Konzolidált szinten a körön belüli PIBB levonás eliminálásra kerül. Az Euroleasing csoportnál kockázat típusonként kerül számbavételre a részesedési kockázat. A többi befektetésre, ami nem kerül konszolidálásra, 100%-os súly számolódik.

Piaci VaR

Figyelembe véve a jelenlegi piaci kockázatokat és meglévő piaci kockázati limiteket valamint a jövőben tervezett üzleti aktivitást és az ezek korlátozására szolgáló tervezett piaci kockázati limiteket és feltételeket meghatározásra kerül az összes piaci kockázat és annak potenciális maximális tőkeszükséglete a VaR módszer szerint.

Kamat és likviditás

Figyelembe véve a bank kamatkockázati és likviditási pozícióit valamint a jövőben várható változásait a piaci feltételek esetleges változása mellett, az alkalmazott módszertan végeredményeként kerül meghatározásra a tőkeigény mértéke.

Tőketervezés középtávú hatása

A gyengélkedő gazdaság (általános gazdasági recesszió) középtávon determinálja a szükséges tőkepiaci intézkedéseket a megfelelő mértékű tartalék biztosítása érdekében. Tőketervezés során kerülnek figyelembe vételre a külső piaci tényezők, valamint a bank belső szakértői vélemények a kérdéses forgatókönyvek várható hatásáról. A megfelelő mértékű szavatoló tőke biztosítását középtávon kell értelmezni és ezért annak teljes hatása a 3 éves tőkepiaci tervben kerül beépítésre.

Tőkekövetelmény monitoringja és beszámolási rend a tőkelimitekről

A Bank és a Bankcsoport tőkehelyzetéről a havi rendszerességgel tájékoztatja az ALCO-t az Információszolgáltatás Szakterület. Az ALCO Tőkemenedzsment riport az egyedi és csoport-szintű Pillér1 és SREP tőkemegfelelési mutatók részletes bemutatása mellett, az RWA üzletági limitek visszamérését és a RWA csökkentő intézkedések hatásainak bemutatását is tartalmazza.